

เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินงานของชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ตมีทักษะและเกิดความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจบริการการท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นฐานให้มากขึ้น ผู้วิจัยพร้อมด้วยคณะกรรมการชมรมฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการและการบริการการท่องเที่ยวของกลุ่มกินข้าวเช้าเชือนบ้านชะชอม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี การเดินทางไปศึกษาดูงานครั้งนี้ ได้มีโอกาสนำชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ตไปศึกษาดูงานที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวนาบ้านชะชอม ซึ่งเป็นรายการนำเที่ยวเพื่อการศึกษาประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของผู้คนลุ่มน้ำโขง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ รวมทั้งมีประสบการณ์การพักแรมกับเจ้าของบ้าน ทำให้มีโอกาสได้พูดคุยและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าของถิ่นรวมทั้งคณะกรรมการดำเนินงานชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ตบ้านชะชอมด้วย นอกจากนี้ยังได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่ชุมชนหาดคูเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในบริเวณริมน้ำมูลอีกด้วย ผลของการเดินทางไปศึกษาดูงานในครั้งนี้ทำให้คณะกรรมการดำเนินงานของชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ตได้รับความรู้จากประสบการณ์จริง ทำให้บังเกิดความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวต่อไป

ภาพ 21 คณะกรรมการชมรมฯ ศึกษาดูงานที่กลุ่มกินข้าวเช้าเชือนบ้านชะชอม อำเภอโขงเจียม

4.4 การเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ก่อนที่จะมีการทดลองการให้บริการการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะภูเก็ต หลังจากการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ และการศึกษาดูงาน เป็นช่วงของการตรวจสอบความพร้อมก่อนที่จะมีการปฏิบัติโครงการนำร่องเพื่อให้คณะดำเนินงานของชมรมฯ ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงนั้น ชมรมฯ ได้ตรวจสอบการเตรียมความพร้อมของตนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การบริการที่จะเกิดขึ้นเป็นไปด้วยความราบรื่น ซึ่งผู้วิจัยได้ติดต่อกับอาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ให้มาช่วยตรวจสอบการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ของชมรมฯ และช่วยให้คำแนะนำในการวางแผนการจัดการการนำเที่ยว เพื่อความแน่ใจ อย่างน้อยก็ในแง่ของการมองลำดับกระบวนการของการบริหารล่วงหน้า ซึ่งทางคณะกรรมการชมรมฯ ก็ได้นำเอาหัวข้อการเตรียมความพร้อมและการวางแผนดำเนินการจัดการการนำเที่ยวเข้ามาพูดคุยกัน อย่างละเอียดในการประชุมคณะกรรมการ ดังรายละเอียดดังนี้

ภาพ 22 การประชุมคณะกรรมการชมรมฯ เรื่องการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการ

ก) ความพร้อมด้านทรัพยากรท่องเที่ยว

ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมของชุมชนเกาะกู่กระแตนั้น ฝ่ายพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวซึ่งนายแก้ว สุขดี เป็นหัวหน้าฝ่ายนั้นแจ้งว่ามีความพร้อมอยู่ในขั้นเกือบสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางศึกษาฐานความรู้เชิงนิเวศบนเกาะกู่กระแต สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าของโครงการส่งและบำรุงรักษาน้ำโดมน้อย ซึ่งก็ได้มีการเตรียมเส้นทางเดินและฐานความรู้และสื่อความหมายธรรมชาติพร้อมแล้วตั้งแต่มีการอบรม ศึกษาดูงาน และทางฝ่ายก็ได้เข้าดูแลตลอดมา นอกจากนั้น ยังได้ประสานกับเจ้าหน้าที่สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าให้เตรียมพร้อมสำหรับการมาเยือนของนักท่องเที่ยวซึ่งคาดว่าจะเข้ามาในโอกาสอันใกล้นี้ ในส่วนของทรัพยากรด้านวัฒนธรรมนั้น ทางฝ่ายก็ได้ติดต่อประสานงานกับท่านเจ้าอาวาสวัดหนองมะเกลือ และเรียนให้ท่านทราบถึงการเกิดขึ้นของชมรมการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะกู่กระแต และการรวมเอาวัดหนองมะเกลือเป็นส่วนของทรัพยากรท่องเที่ยวด้วย ซึ่งจะมีความเป็นไปได้ที่นักท่องเที่ยวจะมาเยี่ยมชมนมัสการพระรวมทั้งอาจได้มานมัสการคุยกับท่านด้วย และได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่ดูแลอดีตดำเนินที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าในการอนุญาตให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ ในด้านประเพณีต่าง ๆ ก็มีความพร้อมในตัวเองตามฤดูกาลอยู่แล้ว ส่วนด้านศิลปหัตถกรรมก็มีกลุ่มทอผ้าพื้นบ้านสุขสบายอยู่แล้ว และทางดนตรีพื้นเมืองและการฟ้อนรำก็จะได้ใช้เวลาเตรียมการไม่นานนัก เพราะทางวงดนตรีและกลุ่มเยาวชนที่จัดการฟ้อนรำพื้นเมืองก็เคยออกงานในเทศกาลต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ จึงสรุปได้ว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชุมชนเกาะกู่กระแตมีความพร้อมที่จะรับนักท่องเที่ยวได้

ข) ความพร้อมด้านบริการ

ในส่วนของการให้บริการนั้น บริการหลักได้แก่ กลุ่มมัคคุเทศก์ ซึ่งได้รับการอบรมตามหลักสูตรและได้มีการฝึกปฏิบัติเป็นระยะ ๆ อยู่แล้ว และก็มีจำนวนมากพอที่จะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป ในส่วนของอาหารพื้นบ้านนั้นทางกลุ่มแม่บ้านก็มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่พร้อมจะให้บริการนักท่องเที่ยวในด้านการจัดอาหารในลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มรูปแบบ ในส่วนของการจัดการที่พัก แม้จะมีความพร้อมน้อยและยังไม่มีประสบการณ์ แต่ก็มีคนอาสาสมัครที่จะให้บ้านของตนเป็นที่พักค้างคืนของนักท่องเที่ยวได้ถึง 20 หลังด้วยกัน สำหรับการบริการด้านยานพาหนะนั้น ทางฝ่ายพาหนะก็ได้จัดเตรียมรถไถนาเดินทางตาม ตลอดจนเรือ และแพ ไว้ตามลำดับคิวแล้ว สำหรับในส่วนของการจัดบริการของที่ระลึกนั้น ทางฝ่ายของที่

ระลึกแจ้งว่ามีความพร้อมอยู่แล้ว เพราะได้จัดทำอยู่เป็นประจำ เช่น ตะกร้าเถววัลย์ หมวกสาน ใบมะพร้าว ผากาบบัวพื้นบ้าน เป็นต้น จึงสรุปได้ว่า ในส่วนของการให้บริการนั้น ชมรมฯ สามารถจัดให้บริการได้อย่างราบรื่น

ค) ความพร้อมด้านการบริหารจัดการ

ในด้านการบริหารจัดการนั้น แม้ชมรมฯ จะยังไม่มีประสบการณ์เลย แต่สมาชิกหลายท่านก็ได้มีประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจส่วนตัวอยู่บ้าง ฉะนั้นสมาชิกชมรมฯ ส่วนใหญ่เห็นว่า การบริหารธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นฐานไม่น่าจะยากจนเกินไป นอกนั้นยังมีการอบรมหลักสูตรทำบัญชีการท่องเที่ยว และการได้ไปศึกษาดูงานที่ชุมชนบ้านชะชอม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ก็ช่วยให้คณะกรรมการบริการชมรมฯ มีความมั่นใจในการบริหารธุรกิจของตน นอกจากนั้นแล้วยังมีผู้วิจัยคอยปรึกษาปรึกษาและสามารถประสานให้อาจารย์จากสาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้เข้ามาช่วย หรือให้คำแนะนำได้ตลอดเวลา ชาวบ้านจึงมีความอุ่นใจว่า มีฐานสนับสนุนที่แข็งแกร่งอยู่เบื้องหลัง ดังนั้น ในด้านของการบริหารจัดการนั้น ชมรมฯ จึงเห็นว่ามีความพร้อมค่อนข้างมาก

ง) ความพร้อมของชุมชน

นอกจากความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของชมรมฯ แล้ว เนื่องจากชาวบ้านชุมชนเกาะภูกระแตไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรมฯ หมาดทุกคน มีเพียง 106 คนที่สมัครเป็นสมาชิกในระยะแรก ดังนั้น ความรู้สึกและปฏิกิริยาของชาวบ้านส่วนอื่นที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรมฯ ก็เป็นสิ่งที่ชมรมฯ และผู้วิจัยต้องคำนึงและเคารพด้วย ความพร้อมของชุมชนที่จะยอมรับนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นองค์ประกอบจากภายนอกจึงเป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการตรวจสอบจากการที่ได้คลุกคลีพูดคุยกับชาวบ้านผู้วิจัยพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน เพราะน่าจะส่งผลดีต่อชุมชนมากกว่าผลร้าย และผู้วิจัยก็ได้ใช้บทบาทของผู้นำเปลี่ยนแปลงสังคมในยุทธวิธีของการชักชวน ยุทธวิธีให้การศึกษาตอกล้ำ และยุทธวิธีอำนวยความสะดวก ตลอดเวลา กับคณะกรรมการชมรมฯ สมาชิกชมรมฯ ในกลุ่มเล็กก่อน แล้วให้คนกลุ่มนั้นใช้ยุทธวิธีเดียวกันในการพูดคุยโน้มน้าวสมาชิกคนอื่น ๆ ให้เห็นดีและยอมรับกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนของตนได้ต่อไป จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในชุมชนแห่งนี้ และจากการสอบถามทุกคนที่พบตลอดเวลา ไม่มีคนในชุมชนแห่งนี้ต่อต้านชมรมฯ หรือความคิดเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนแม้แต่คนเดียว ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า ชุมชนเกาะภูกระแตมีความพร้อมในการเริ่มรับนักท่องเที่ยวเข้ามาเพื่อดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้

จ) การวางแผนขั้นตอนการจัดการการนำเที่ยว

จากการพูดคุยกันในที่ประชุม ชมรมฯ ได้มองล่วงหน้าถึงขั้นตอนการจัดการการนำเที่ยวดังแผนภูมิต่อไปนี้

จากแผนภูมิการจัดการการนำเที่ยวข้างบนนี้ ที่ประชุมมองเห็นล่วงหน้าว่าทางชมรมฯ จะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวได้ 3 ทางด้วยกัน คือ ผ่านผู้วิจัย ผ่านกลุ่มพันธมิตรการท่องเที่ยว หรือ ติดต่อเข้ามาที่ชมรมฯ โดยตรงตามที่มีไว้ในโฆษณาต่าง ๆ ที่ได้จัดทำไว้แล้วนั้น เมื่อได้รับข้อมูลการเข้ามาของนักท่องเที่ยวแล้ว ชมรมฯ ก็จะจัดประชุมเพื่อเตรียมการต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว ซึ่งหัวข้อในการพูดคุยกันในที่ประชุมก็ได้แก่เรื่อง

ยานพาหนะ เตรียมมัคคุเทศก์ เตรียมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวระหว่างการนำเที่ยว เช่น น้ำดื่ม โทรโซ่ง ห่วงยางเล่นน้ำ เป็นต้น และเตรียมของที่ระลึกไว้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะจัดเป็นการแบ่งคณะอนุกรรมการรับผิดชอบกันในชมรมฯ เอง ถ้านักท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะที่ใหญ่และพักอาศัยค้างคืน ต้องมีการเตรียมงานที่ละเอียดถี่ถ้วนจากนั้นเมื่อถึงเวลาที่นักท่องเที่ยวเข้ามา ก็จะจัดให้มีพิธีต้อนรับ ซึ่งผู้ที่ทำการต้อนรับได้แก่ ประธาน หรือ รองประธานชมรม ฯ เอง ในการต้อนรับนั้น ผู้กล่าวต้อนรับก็อาจจะเล่าถึงความเป็นมาของกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะภูเก็ตได้ด้วยก็ได้ และก็จะอธิบายขั้นตอนของการท่องเที่ยว พร้อมกับพูดถึงกฎและข้อควรปฏิบัติในระหว่างชมจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวฟังด้วย ถ้าเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเพื่อต้องการรับบริการอาหารเที่ยง อาหารเย็น และอาหารเช้า (กรณีพักค้างคืน) ทางฝ่ายอาหารและเครื่องดื่มก็จะบริการอาหารให้ และก่อนที่จะพานักท่องเที่ยวไปตามจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ฝ่ายมัคคุเทศก์ก็จะแจกน้ำให้กับนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เตรียมมา

ในการจัดลำดับการพานักท่องเที่ยวเข้าชมจุดท่องเที่ยว นั้น ทางชมรมฯ จัดอันดับตามรายการนำเที่ยวดังนี้

รายการนำเที่ยวที่ 1 ไป-กลับ/ครึ่งวัน ตามกิจกรรมการนำเที่ยว ได้แก่ ศึกษาศูนย์ข้อมูลพืชพรรณสมุนไพรและสัตว์ต่างๆ ในเกาะภูเก็ต เดินศึกษาบนเส้นทางฐานความรู้เชิงนิเวศ

รายการนำเที่ยวที่ 2 ไป-กลับ/ไม่ค้างคืน 1 วัน ตามกิจกรรมการนำเที่ยว ได้แก่ ศึกษาประวัติและเยี่ยมชมวัดหนองมะเกลือ กลุ่มทอผ้ากบบัวสุขสบาย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย (สถานีสูบน้ำไฟฟ้า) อดีตตำหนักที่ประทับสมเด็จพระเจ้า เดินศึกษาบนเส้นทางฐานความรู้เชิงนิเวศในเกาะภูเก็ต

รายการนำเที่ยวที่ 3 รายการนำเที่ยว 1 วัน และพักค้างคืน ตามกิจกรรมการนำเที่ยว ได้แก่ ศึกษาประวัติและเยี่ยมชมวัดหนองมะเกลือ สวนเกษตรแบบผสมผสาน กลุ่มทอผ้ากบบัวสุขสบาย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย(สถานีสูบน้ำไฟฟ้า) อดีตตำหนักที่ประทับสมเด็จพระเจ้า เดินศึกษาบนเส้นทางฐานความรู้เชิงนิเวศในเกาะภูเก็ต เล่นน้ำพักผ่อน บนหาดทรายและโขดหิน ชมการแสดงพื้นบ้านแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม พักกับชาวบ้านแบบโฮมสเตย์ ร่วมตักบาตรเช้ากับเจ้าของบ้าน และพิธีบายศรีสู่ขวัญอำลา

โดยระหว่างการนำเที่ยวก็อาจจะมีการหยุดให้บริการห้องน้ำบริเวณโครงการส่งและบำรุงรักษาน้ำโดมน้อย หรือบนเกาะภูเก็ต รวมถึงบริการอาหารเที่ยงที่เกาะภูเก็ตด้วย เมื่อถึงเวลาที่นักท่องเที่ยวจะกลับ ก็อาจจัดให้มีการส่งนักท่องเที่ยวกลับ โดยประธานหรือรองประธานชมรมฯ จะเป็นผู้กล่าวขอบคุณและเชื้อเชิญให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวที่ชุมชนเกาะภูเก็ตอีก ในช่วงนี้ฝ่ายของที่ระลึกก็อาจให้บริการของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว และฝ่ายประชาสัมพันธ์อาจถือโอกาสเก็บข้อมูลทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวและการให้บริการของชมรมฯ ที่พวกเขาได้รับตลอดเวลาของการนำเที่ยวที่ผ่านมา

จากการวางแผนการจัดการการนำเที่ยวล่วงหน้า ทำให้ชมรมฯ มีความพร้อมและมีความมั่นใจที่จะดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นฐานต่อไปได้

4.5 การทดลองการท่องเที่ยว

กิจกรรมการทดลองการท่องเที่ยวนี้ดำเนินการเมื่อวันที่ 29 – 30 มีนาคม 2551 และวันที่ 24 เมษายน 2551 ที่ศาลาบ้านหนองมะเกลือ วัดหนองมะเกลือ กลุ่มทอผ้ากาบบัว โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย เกาะภูกระแต ตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี กับกลุ่มเป้าหมายคือ(1.) ทีมวิจัยจำนวน 9 คน (2.) อาสาสมัครจำนวน 10 คน และ(3) คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของชมรมท่องเที่ยวเลาะเกาะภูกระแต จำนวน 30 คน รวมผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 49 คนโดยมีขั้นตอนการทำกิจกรรมดังนี้

1. ประชุมคณะกรรมการชมรมเพื่อซักซ้อมทำความเข้าใจในการทดลองให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่ม
 2. ปฏิบัติการให้บริการการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่ม
 3. สรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและคณะกรรมการชมรม
- ดังมีรายละเอียดการทำงานดังต่อไปนี้

1. ประชุมคณะกรรมการชมรมเพื่อซักซ้อมทำความเข้าใจในการทดลองให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่ม

นักท่องเที่ยวกลุ่มแรก

ในวันที่ 28 มีนาคม 2551 เวลา 13.00 น. นายสุรศักดิ์ จันทร์อ่วม ประธานชมรมท่องเที่ยวเลาะเกาะภูกระแตได้นัดหมายคณะกรรมการชมรมที่เกี่ยวข้องกับการทดลองปฏิบัติการให้บริการการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวคณะแรกจากบ้านชะชอมจำนวน 11 คน ที่จะเดินทางมาเป็นนักท่องเที่ยวสมมติให้กับชมรมในระหว่างวันที่ 29-30 มีนาคม 2551 ทั้งนี้ สาเหตุที่เลือกคณะนักท่องเที่ยวบ้านชะชอม เนื่องจากว่า มีประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเองมาเป็นระยะเวลาถึง 8 ปีแล้ว คงจะให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ชมรมในการปรับปรุงการให้บริการที่ดีต่อไป

สำหรับรายละเอียดการเตรียมการต้อนรับคณะบ้านชะชอมจำนวน 11 คนในวันที่ 29-30 มี.ค. 2551เป็นดังนี้

วันเสาร์ที่ 29 มีนาคม 2551

11.00 น. คณะบ้านชะชอมเดินทางมาถึง ฝ่ายต้อนรับ การแสดง ประชาสัมพันธ์ และการตลาด ร่วมต้อนรับนำคณะเข้านั่งพักที่ศูนย์ข้อมูลชมรม และจัดน้ำ-เครื่องดื่มต้อนรับ จากนั้น ประธานชมรมกล่าวต้อนรับคณะพร้อมทั้งแนะนำคณะกรรมการชมรม ประวัติการก่อตั้งชมรม และประวัติหมู่บ้าน ตลอดจนชี้แจงจุดประสงค์ในการให้บ้านชะชอมช่วยเป็นนักท่องเที่ยวทดลองและทำการประเมินความพึงพอใจในบริการของชมรมตลอดทั้ง 2 วัน จากนั้นชะจ้ำ(นายไหล่นนท์ศิริ) พาคณะเดินไปไหว้ศาลปู่ตาในบริเวณหมู่ที่ 6 บ้านหนองมะเกลือ

12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันที่ศูนย์ข้อมูล โดยฝ่ายอาหาร-เครื่องดื่ม ที่พัก และเจ้าหน้าที่ระลีก

13.00 น. หัวหน้าฝ่ายมัณฑนศิลป์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กล่าวต้อนรับ ชี้แจงกฎ กติกาที่นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติของชมรม มอบหมวกसानไบมะพร้าวเป็นของที่ระลึกจำนวน 11 ใบ และแนะนำกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงบ่ายของคณะ โดยใช้รถไถนาเดินตามจำนวน 3 คัน

คันที่ 1 จำนวน 4 คน พร้อมด้วยมัณฑนศิลป์ พ.ต.วรวิทย์ จิตรจันทร์ รวมเป็น 5 คน ผู้ขับคือ นายเคน เจริญสมบัติ

คันที่ 2 จำนวน 4 คน ผู้ขับคือ นายคำออน กอแก้ว

คันที่ 3 จำนวน 3 คน พร้อมด้วยมัณฑนศิลป์ นายสุรสิทธิ์ วงษ์ขัน รวมเป็น 4 คน ผู้ขับคือ นายฉลอง จินละไม

- วัดหนองมะเกลือ
- กลุ่มทอผ้าบ้านสุขสบาย
- เกาะภูกระแต

16.30 น. เดินทางกลับมายังศูนย์ข้อมูลชมรม พักรับประทานน้ำและเครื่องดื่ม และเจ้าของบ้านพัก (พ่อและแม่) ทั้ง 6 หลังมารับลูก(คณะบ้านชะยอม)ไปพักผ่อนอาบน้ำที่บ้านของตน โดยรถปิกอัพของกรรมการชมรม

หลังที่ 1 นางรจนาถ	มันทน หมู่ 6 คณะผู้หญิงจำนวน 2 คน
หลังที่ 2 นางบรรจง	พลศรี หมู่ 6 คณะผู้หญิงจำนวน 2 คน
หลังที่ 3 นายบวร	สุขติ หมู่ 6 คณะผู้ชาย จำนวน 2 คน
หลังที่ 4 นายสอน	บุญสิน หมู่ 1 คณะผู้ชาย จำนวน 2 คน
หลังที่ 5 พ.ต.วรวิทย์	จิตรจันทร์ หมู่ 11 คณะผู้ชาย จำนวน 1 คน
หลังที่ 6 นายสุรินทร์	สมบุรณ์ หมู่ 11 คณะผู้ชาย จำนวน 2 คน

19.30 น. พร้อมกันที่ศูนย์ข้อมูลชมรม เพื่อรับประทานอาหารเย็น ตลอดจนชมการแสดงจากสมาชิกชมรม อันประกอบด้วย

- เดี่ยวแคน โดยนายพิมพ์ สุทธิประภา
- เดี่ยวพิน โดยนายฉลอง จินละไม
- หมอลำกลอน โดยนายสอน บุญสิน นางคำ พรหมชาติ นางสมปอง สุทธิรัตน์ และนายจินดา นนท์ศิริ
- ร้องเต้ยโดย ด.ญ.สุกัญญา มันทน (น้องเปรี๊ยะ)
- รำเชิดขวัญ โดยคณะนักเรียนโรงเรียนโนนกลางวิทยาคม และโรงเรียนบ้านโดมประดิษฐ์ จำนวน 6 คน

21.30 น. เดินทางกลับที่พักโดยรถปิกอัพของกรรมการ

วันอาทิตย์ที่ 30 มีนาคม 2551

- 6.30 น. ตื่นนอน ทำภารกิจส่วนตัว จากนั้นเก็บของส่วนตัวเตรียมเดินทางกลับ
- 7.00 น. ร่วมตักบาตรพระสงฆ์กับเจ้าของบ้านพักที่บริเวณหน้าบ้านพักของชุมชน
- 8.00 น. เดินทางมารับประทานอาหารเช้าที่ศูนย์ข้อมูลชมรมโดยรถปิกอัพกรรมการ
- 9.00 น. ประเมินผลต่อการให้บริการของชมรมโดยแบบสอบถาม ลงนามในสมุดเยี่ยมของชมรม และแสดงความคิดเห็นต่อการให้บริการ
- 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 น. พิธีบายศรีสู่ขวัญอู่โดยหมอสูตรชาวบ้าน
- 14.00 น. เดินทางกลับ

จากนั้น นางปราณี สุทธิประภา หัวหน้าฝ่ายอาหาร-เครื่องดื่ม ที่พัก และจำหน่ายของที่ระลึก ได้ประชุมกันเรื่องการจัดซื้ออาหารและเครื่องดื่ม สำหรับใช้ในการกับนักท่องเที่ยวกลุ่มแรกนี้ โดยรายการอาหารประกอบด้วยอาหารพื้นบ้านตามฤดูกาล ได้แก่ ปลานิลเผา ต้มปลา ลาบปลา ก้อยกุ้ง ส้มตำ ตำถั่ว แกงเห็ด และแกงหอยขม เป็นต้น

สำหรับในส่วนของผู้ชายอื่น ๆ ได้แก่ ฝ่ายต้อนรับ การแสดง ประชาสัมพันธ์ และการตลาด นางรจนาถ มั่นทน กรรมการฝ่าย ก็ได้ฝึกซ้อมคณะนักแสดงทุกคนในช่วงเย็นวันที่ 28 มีนาคม 2551 เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นครั้งสุดท้าย

นักท่องเที่ยวกลุ่มที่สอง

ในวันที่ 23 เมษายน 2551 เวลา 13.00 น. นายสุรศักดิ์ จันทร์อร่าม ประธานชมรม เทียวเลาะเกาะภูเก็ตได้นัดหมายคณะกรรมการชมรมที่เกี่ยวข้องกับการทดลองปฏิบัติการให้บริการการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวคณะที่สองจากชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนจากอำเภอพิบูลมังสาหาร จำนวน 5 คน ที่จะเดินทางมาเป็นนักท่องเที่ยวสมมติให้กับชมรมในวันที่ 24 เมษายน 2551

สำหรับรายละเอียดการเตรียมการต้อนรับคณะชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 5 คน ในวันที่ 24 เมษายน 2551 เป็นดังนี้

วันพฤหัสบดีที่ 24 เมษายน 2551

9.00 น. คณะชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนจากอำเภอพิบูลมังสาหารเดินทางมาถึงเกาะภูเก็ต ฝ่ายต้อนรับ การแสดง ประชาสัมพันธ์ และการตลาด ร่วมต้อนรับนำคณะเข้านั่งพักที่ศาลาต้อนรับ และจัดน้ำ-เครื่องดื่มต้อนรับ จากนั้น ประธานชมรมกล่าวต้อนรับคณะพร้อมทั้งแนะนำคณะกรรมการชมรม ประวัติการก่อตั้งชมรม และประวัติหมู่บ้าน ตลอดจนชี้แจงจุดประสงค์ในการให้คณะช่วยเป็นนักท่องเที่ยวทดลองและทำการประเมินความพึงพอใจในบริการของชมรม

10.00 น. หัวหน้าฝ่ายมัคคุเทศก์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กล่าวต้อนรับ ชี้แจงกฎกติกาที่นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติของชมรม มอบหมวกसानไบมะพร้าวเป็นของที่ระลึกจำนวน 5

ใบ และแนะนำกิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะภูเก็ต พร้อมทั้งนำเที่ยวฐานความรู้เชิงนิเวศทั้ง 5 ฐาน

12.00 น. พาคณะนักท่องเที่ยวลงแพของชมรม เพื่อรับประทานอาหารกลางวันบนแพ

14.00 น. พิธีบายศรีสู่ขวัญอำลาโดยหมอสุนทรชาวบ้าน และเดินทางกลับ

จากนั้น นางสาววิไล จันทรสมาน กรรมการฝ่ายอาหาร-เครื่องดื่ม ที่พัก และจำหน่ายของที่ระลึก ได้ประชุมกันเรื่องการจัดซื้ออาหารและเครื่องดื่ม สำหรับใช้ในการกับนักท่องเที่ยว กลุ่มที่สองนี้ โดยรายการอาหารประกอบด้วยอาหารพื้นบ้านตามฤดูกาล ได้แก่ ปลาฉลวย ปลา ก้อยกุ้ง ยำปลาแก้วแห้ง เป็นต้น

2. ปฏิบัติการให้บริการการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่ม

นักท่องเที่ยวกลุ่มแรก

ในวันที่ 29 มีนาคม 2551 คณะนักท่องเที่ยวจากบ้านชะชอมจำนวน 11 คน เดินทางมาถึงศูนย์ข้อมูล คณะกรรมการชมรมก็ได้ดำเนินการตามรูปแบบการท่องเที่ยวแบบพักค้างคืนที่ได้ชักชวนกันไว้ในขั้นตอนที่แล้ว เป็นอย่างดี จนกระทั่งนักท่องเที่ยวเดินทางกลับในวันที่ 30 มีนาคม 2551 โดยสวัสดิภาพ

ภาพ 23 ทดลองการท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวกลุ่มแรก

นักท่องเที่ยวกลุ่มที่สอง

ในวันที่ 24 เมษายน 2551 คณะนักท่องเที่ยวจากชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนอำเภอพิบูลมังสาหารจำนวน 5 คน เดินทางมาถึงเกาะภูเก็ต คณะกรรมการชมรมก็ได้ดำเนินการตามรูปแบบการท่องเที่ยวแบบเข้ามาเย็นกลับที่ได้ชักชวนกันไว้ในขั้นตอนที่แล้วเป็นอย่างดี จนกระทั่งนักท่องเที่ยวเดินทางกลับในบ่ายวันเดียวกันโดยสวัสดิภาพ

ภาพ 24 ทดลองการท่องเที่ยวเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 2

3. สรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและคณะกรรมการชมรม

นักท่องเที่ยวกลุ่มแรก

ในเช้าวันที่ 30 มีนาคม 2551 เวลาประมาณ 9.30 น. คณะกรรมการชมรมได้ร่วมกับคณะนักท่องเที่ยวบ้านชะชอมได้ล้อมวงกันเพื่อประเมินผลต่อการให้บริการของชมรมโดยแบบสอบถาม ลงนามในสมุดเยี่ยมของชมรม และแสดงความคิดเห็นต่อการให้บริการของชมรมตลอด 2 วันที่ผ่านมา โดยมีความเห็นพอสรรูปได้ในแต่ละคนดังนี้

ภาพ 25 สรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและคณะกรรมการชมรม

นักท่องเที่ยวคนที่ 1 นายสรเพชร จันทรจักร อบต.บ้านชะชอม ได้แสดงความคิดเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ คณะกรรมการชมรมมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการดี ความร่วมมือจากชุมชนดี และคาดหวังว่าการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคงไปได้ดีในอนาคต นอกจากนี้ยังมีความประทับใจเป็นพิเศษในบ้านพักแบบโฮมสเตย์และเจ้าของบ้านพักที่มีอัธยาศัยไมตรีที่ดีมาก สำหรับข้อเสนอแนะ ต้องการให้ชมรมนำการแสดงพื้นบ้านจริง ๆ มาแสดงให้นักท่องเที่ยวชม เช่น พิณ แคน และโปงลาง เป็นต้น หรือหากว่านำการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมาเป็นจุดขายในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยก็จะเป็นการดียิ่ง

นักท่องเที่ยวคนที่ 2 นางยุพินทอง คงทน ได้แสดงความคิดเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า แหล่งท่องเที่ยวสวยงามดี อาหารอร่อย บ้านพักสะอาด สำหรับข้อเสนอแนะคือเจ้าของบ้านพักไม่อยู่ จึงขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ตลอดจนไม่มีถึงขยะทั้งในบ้านและหน้าบ้าน

นักท่องเที่ยวคนที่ 3 นางคำปุ่น แท้มศรี ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านชะชอม ได้แสดงความคิดเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า ชุมชนยิ้มแย้มแจ่มใสดี ประทับใจแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและ

อาหารอร่อย สำหรับข้อเสนอแนะเห็นว่า บ้านพักโฮมสเตย์อยู่ห่างไกลกัน ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางมาคุยกันได้

นักท่องเที่ยวคนที่ 4 นางวรรณ ทอผาย ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า ฐานความรู้เชิงนิเวศฐานแผนที่สังเขปบนเกาะภูเก็ต ควรมีเสื้อให้นักท่องเที่ยวนั่งฟังมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเล่าให้ฟังจะเป็นการดียิ่งขึ้น สำหรับข้อเสนอแนะเห็นว่า บ้านพักโฮมสเตย์อยู่ห่างไกลกัน ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางมาคุยกันได้

นักท่องเที่ยวคนที่ 5 นายสุทัศน์ เชิดไชย นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า มีความประทับใจในการล่องแพที่เกาะภูเก็ต ถึงแม้จะเป็นการนั่งระยะสั้น ๆ บรรยากาศของเส้นทางเดินทางกลับบนรถไถนาเดินทางตอนเย็นดีมาก อาหารเย็นอร่อยมาก สำหรับข้อเสนอแนะเห็นว่า บ้านพักโฮมสเตย์อยู่ห่างไกลกัน ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางมาคุยกันได้

นักท่องเที่ยวคนที่ 6 นายแอ๊ด จำปาดอก ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า ควรสร้างที่พักซึ่งอาจเป็นกระท่อมให้นักท่องเที่ยวพักที่เกาะภูเก็ต และควรมีการบริหารจัดการแบบมืออาชีพยิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวคนที่ 7 นายชาติเฉลิม บึงทอง ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า รู้สึกประทับใจในบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม อาหารพื้นบ้านรสชาติอร่อย บ้านพักดี ชุมชนมีความเป็นกันเอง สำหรับข้อเสนอแนะเห็นว่า ควรมีป้ายบอกทางมากขึ้นน่าจะดีขึ้นกว่าเดิม

นักท่องเที่ยวคนที่ 8 นางวรรณ จำปาดอก ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า ประทับใจในการแสดงของคณะเยาวชนและชาวบ้าน สำหรับข้อเสนอแนะเห็นว่า ควรมีถึงขยะในแต่ละบ้าน

นักท่องเที่ยวคนที่ 9 นายสะอาด ขาวเขา ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า ประทับใจในที่พัก เจ้าของบ้านพัก ชุมชนมีความยิ้มแย้มแจ่มใสดี และอาหารอร่อยมาก สำหรับข้อเสนอแนะเห็นว่า คณะกรรมการชมรมควรร่วมมือกันไว้ให้เหนียวแน่น คาดว่าน่าจะดีกว่าการท่องเที่ยวของบ้านชะชอม

นักท่องเที่ยวคนที่ 10 นายเลียง จันทรจิริง มัคคุเทศก์ท้องถิ่นบ้านชะชอม ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า รู้สึกประทับใจในคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร ความสะอาดของสถานที่พัก ความมีไมตรีจิตของชุมชน สำหรับข้อเสนอแนะเห็นว่า ควรมีป้ายบอกทางมากขึ้น ควรมีเดินที่ให้นักท่องเที่ยวเช่า และมีเวรยามด้วย

นักท่องเที่ยวคนที่ 11 นายพินิจนันท์ ทองเสริม เลขานุการกลุ่มกินข้าวเช้าที่บ้านชะชอม ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า

1. การต้อนรับ พิธีกรอย่าใช้ภาษากลาง ควรใช้ภาษาถิ่น (อีสาน) ประธานชมรม มาดผู้นำเกินไป ควรมีความเป็นกันเองให้มากขึ้น ข้อมูลเป็นปี พ.ศ.ต้องให้แม่นยำ ควรปรับปรุงบุคลิกภาพในการพูด มัคคุเทศก์นำเที่ยวดี เตรียมตัวดี การแต่งกายเหมาะสมภูมิฐาน และควรเชื่อมต่อกับยุวมัคคุเทศก์ด้วย

2. วัดหนองมะเกลือ นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่ค่อยหวงร่างกาย ไม่สุภาพ ควรจะเตือนพยายามเลือกวัฒนธรรม (วัด) เป็นจุดซื้อ สำหรับกฎระเบียบของชุมชนมีความชัดเจนดี

3. ชะจ้ำ (หอปู่ตา) ควรทำตอนเย็นหลังจากกลับจากการเที่ยวตามจุดต่าง ๆ มากกว่าตอนเช้า และควรให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมด้วย ควรมีการอธิบายสื่อสารให้นักท่องเที่ยวเข้าใจถึงประวัติชุมชน ชะจ้ำ และหอปู่ตา

4. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ควรหยุดที่ป้ายสถานีก่อนเข้าไปก่อน เพื่ออธิบายความเป็นมา ควรใช้โทรโข่ง เนื่องจากเสียงน้ำดังแรง แต่ละจุดควรพูดไม่เกิน 5 นาที ถ้าเหมาะสมเห็นว่าพูดอธิบายเพียง 2 จุดก็พอแล้ว และหากเป็นไปได้ข้อมูลที่เป็นวิชาการควรมีเจ้าหน้าที่มาอธิบายด้วย

5. อดีตตำหนักสมเด็จพระเจ้า ควรพยายามดึงจุดนี้ขึ้นมาเป็นจุดขายให้ได้ อธิบายถึงประวัติความเป็นมา และมีป้ายให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายรูป

6. รถไถนาเดินตาม เหมาะสำหรับบางคน มารยาทของคนขับรถไม่เร็วจนเกินไป และการทิ้งช่วงห่างระหว่างกันควรไม่มากนัก ควรมีมัคคุเทศก์อธิบายในแต่ละจุด

7. ศูนย์ข้อมูลบ้านหนองมะเกลือ สามารถเป็นจุดศูนย์กลางได้ดี แต่ควรมีบอร์ดประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นในอนาคตด้วย

8. อาหาร อย่างเน้นผัสดูรสและปลาร้ามากนัก แต่รสชาติอร่อยอยู่แล้ว สำหรับแกงอ่อม หอยขม ควรมีไม้จิ้มให้ด้วย และมีกระดาษชำระเพื่อเช็ดมือและปากด้วย สำหรับน้ำดื่มควรไม่ใช้น้ำขวด เพราะเหมาะสำหรับชุมชนเมือง ควรเป็นน้ำใบเตยหรือน้ำที่มีในชุมชน เช่น น้ำฝนที่ดื่มแล้ว เป็นต้น

9. กลุ่มอาชีพในชุมชน ยังมีน้อย แต่ก็ใช้พันธมิตรกับชุมชนอื่นดีแล้ว

10. ฐานความรู้เชิงนิเวศ ควรไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ตัดเถาเครือน้ำให้นักท่องเที่ยวชมทุกคณะ ควรใช้สื่ออื่นมาแทน ควรสอดแทรกเรื่องราวที่พิษและไม่เป็นพิษจากเครือเถาวัลย์ หรือหากมีเอกสารแจกก็จะดี

11. เกาะภูกระแต สามารถรักษาสภาพได้ดี แต่ควรใส่ใจเรื่องขยะ เศษแก้วให้มาก

12. ถังขยะ ควรมีในห้องนอน และหน้าบ้าน แต่สำหรับชุมชนที่เจริญแล้วจะไม่มีถังขยะ

13. ผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนมากชมรมจะมีแต่ตัวนำ มากกว่า ผู้นำนักท่องเที่ยวกลุ่มที่สอง

ในปลายวันที่ 24 เมษายน 2551 เวลาประมาณ 13.30 น. คณะกรรมการชมรมได้ร่วมกับคณะนักท่องเที่ยวชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนอำเภอพิบูลมังสาหาร ได้ล้อมวงกันเพื่อประเมินผลต่อการให้บริการของชมรมโดยแบบสอบถาม ลงนามในสมุดเยี่ยมของชมรม และแสดงความคิดเห็นต่อการให้บริการของชมรมตลอด 1 วันที่ผ่านมา โดยมีความเห็นพอสรุปได้ในแต่ละคนดังนี้

นักท่องเที่ยวก่อนที่ 1 นายวิชัย แก้วสด เหมัญญิกขมรม ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า รู้สึกประทับใจในบริการล่องแพและอาหารของชมรมมาก และจะช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้อื่นได้ทราบต่อไป

นักท่องเที่ยวก่อนที่ 2 นายสมพงศ์ สุวรรณรงค์ ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า รู้สึกประทับใจในกิจกรรมการเดินชมฐานความรู้เชิงนิเวศของชมรมมาก มัคคุเทศก์อธิบายได้ดีมาก

นักท่องเที่ยวก่อนที่ 3 นายเพิ่มศักดิ์ ศรีชัยรัตน์ ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า ไม่คาดว่าจะมีการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบนี้ขึ้นมา ราคาเหมาะสมและอาหารอร่อยถูกปาก สำหรับข้อเสนอแนะควรมีห้องน้ำเล็ก ๆ บนแพ เพราะนักท่องเที่ยวจะได้เข้าไปใช้บริการได้สะดวก

นักท่องเที่ยวก่อนที่ 4 นายสมหมาย วิสเพ็ญ ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า รู้สึกประทับใจในการต้อนรับของคณะกรรมการชมรม บรรยายากศ และสภาพแวดล้อมของเกาะภูกระแตดีมาก น่าจะเป็นที่พักผ่อนได้ดีในอนาคต

นักท่องเที่ยวก่อนที่ 5 นายสวัสดิ์ นาล้วน ได้แสดงความเห็นต่อการให้บริการของชมรมว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นกว่านี้ และประทับใจในบรรยากาศ และรสชาติอาหารพื้นบ้านมาก

4.ปฏิบัติการในการเก็บข้อมูล และสังเกตการณ์ วิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากนักท่องเที่ยวก่อนทั้งสองกลุ่ม

ภาพ 26 เก็บข้อมูล สังเกตการณ์ วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลจากนักท่องเที่ยวก่อนทั้งสองกลุ่ม

คณะกรรมการชมรมและอาสาสมัครวิจัยจำนวน 10 คน ได้วิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวก่อน 2 กลุ่ม ปรากฏผลโดยสรุปได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 1 คณะบ้านชะชอม จำนวน 11 คน ในระหว่างวันที่ 29 – 30 มีนาคม 2551

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

1. ส่วนใหญ่เข้าใจและให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้ว่า เป็นการท่องเที่ยวโดยชุมชน และเพื่อชุมชน โดยให้เกิดความยั่งยืน
2. ส่วนใหญ่เป็นชายจำนวน 7 คน อายุแตกต่างกัน เริ่มจากอายุ 18 ปี 22 ปี 32 ปี 47 ปี 57 ปี 65 ปี และ 74 ปี ตามลำดับ เป็นหญิง จำนวน 4 คน อายุแตกต่างกัน เริ่มจากอายุ 32 ปี 37 ปี 38 ปี และ 58 ปี ตามลำดับ
3. ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาเป็นนักศึกษา และทำธุรกิจส่วนตัว
4. ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ประถมศึกษา รองลงมาเป็นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ
5. ทั้งหมดเดินทางมาจากบ้านชะชอม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
6. ส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยว (เกาะกู่กระแต) จากเพื่อน/ญาติมิตร คณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะเกาะกู่กระแต สื่อมวลชน(รายการวิทยุ/หนังสือพิมพ์) และ บริษัทนำเที่ยว ตามลำดับ
7. ส่วนใหญ่เหตุผลหลักที่มาเที่ยว เนื่องจาก มีความร่มีเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความผูกพันทางจิตใจ ตามลำดับ
8. ทุกคนเห็นว่า เมื่อมาท่องเที่ยวในพื้นที่นี้แล้ว มีความพึงพอใจในภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามที่คาดหวังไว้

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการได้รับบริการต่าง ๆ ในระหว่างท่องเที่ยว

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี
2. ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี
3. การบริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
4. การศึกษาฐานความรู้เชิงนิเวศบนเกาะกู่กระแต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจน้อย
5. การบริการด้านอาหารจากฝ่ายอาหาร-เครื่องดื่ม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
6. การให้บริการที่พักแบบ Home stay ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
7. การบริการพาหนะนำเที่ยว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
8. การบริการให้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจน้อย

9. ค่าบริการที่เรียกเก็บจากการให้บริการ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

10. ความสะอาด/ปลอดภัยของชุมชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

11. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามของชุมชน/บ้านเรือน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

12. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชมรม มากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ขยะ/ความสกปรกที่เกิดขึ้น
2. มลภาวะในแหล่งน้ำ
3. เสียงดังรบกวนความสงบ
4. การเหยียบย่ำต้นไม้และสิ่งมีชีวิต
5. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน
6. การตัดต้นไม้/กิ่งไม้
7. ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าของถิ่น
8. การพังทลายและการเสื่อมของดิน
9. ฝุ่นละอองเกาะจับ
10. ความสวยงามในทัศนียภาพโดยรอบลดลง

นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 2 คณะชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนอำเภอพิบูลมังสาหาร จำนวน 5 คน ในวันที่ 24 เมษายน 2551

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

1. ส่วนใหญ่เข้าใจและให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้ว่า เป็นการท่องเที่ยวเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว โดยให้เกิดความยั่งยืน

2. ทุกคนเป็นชายจำนวน 5 คน อายุใกล้เคียงกันระหว่าง 66 – 68 ปี

3. ทุกคนเป็นข้าราชการบำนาญ

4. ทุกคนระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี

5. ทั้งหมดเดินทางมาจาก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

6. ส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยว (เกาะกุกระแด่) จากเพื่อน ซึ่งเป็นคณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะเกาะกุกระแด่

7. ส่วนใหญ่เหตุผลหลักที่มาเที่ยว เนื่องจาก ความผูกพันทางจิตใจระหว่างเพื่อน

8. ทุกคนเห็นว่า เมื่อมาท่องเที่ยวในพื้นที่นี้แล้ว มีความพึงพอใจในภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามที่คาดหวังไว้

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการให้บริการต่าง ๆ ในระหว่างท่องเที่ยว

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี
2. ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี
3. การบริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
4. การศึกษาฐานความรู้เชิงนิเวศบนเกาะภูเก็ต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
5. การบริการด้านอาหารจากฝ่ายอาหาร-เครื่องดื่ม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
6. การบริการพาหนะนำเที่ยว (แพ) ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
7. การบริการให้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
8. ค่าบริการที่เรียกเก็บจากการให้บริการ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
9. ความสะอาด/ปลอดภัยของชุมชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
10. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามของชุมชน/บ้านเรือน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
11. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชมรม มากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ขยะ/ความสกปรกที่เกิดขึ้น
2. มลภาวะในแหล่งน้ำ
3. เสียงดังรบกวนความสงบ
4. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน

5. แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น-ซักถาม ตรวจสอบและเพิ่มเติมข้อมูลจากตัวแทนชาวบ้านในแต่ละขั้นตอน

ในขั้นตอนนี้ตัวแทนที่มวิจัยทั้งสองคนได้ให้ทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ซักถาม ตรวจสอบความถูกต้องของผลการทดลองดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของคณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะภูเก็ตตามลำดับเนื้อหา ซึ่งก็ได้มีนายกำพล ดวงศรี ที่ปรึกษาชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต ได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในสิ่งที่เห็นว่าทางชมรมสามารถปรับเปลี่ยนได้ ตามที่นายพินิจนันท์ ทองเสริม เลขานุการกลุ่มกินข้าวเช้าเยือนบ้านชะชอม ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งไว้ นอกนั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผล

การทดลองดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของคณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะภูกระแตสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องทิศทางแล้ว

4.6 การปฏิบัติการท่องเที่ยวจริง

นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 1 คณะบ้านผาชัน จำนวน 20 คน ในวันที่ 23 สิงหาคม 2551

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

1. ส่วนใหญ่เข้าใจและให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้ว่า เป็นการท่องเที่ยวโดยชุมชน และเพื่อชุมชน โดยให้เกิดความยั่งยืน
2. ส่วนใหญ่เป็นชายจำนวน 17 คน เป็นหญิง จำนวน 3 คน อายุแตกต่างกันจากต่ำสุดอายุ 31 ปี ถึงสูงสุดอายุ 65 ปี
3. ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมามีอาชีพรับราชการครู
4. ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ประถมศึกษา รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาตอนต้นตามลำดับ
5. ทั้งหมดเดินทางมาจากบ้านผาชัน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
6. ส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยว (เกาะภูกระแต) จากเพื่อน/ญาติมิตร คณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูกระแต และสื่อมวลชน(รายการวิทยุชุมชน) ตามลำดับ
7. ส่วนใหญ่เหตุผลหลักที่มาเที่ยว เนื่องจาก มีความรุ่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความผูกพันทางจิตใจ ตามลำดับ
8. ทุกคนเห็นว่า เมื่อมาท่องเที่ยวในพื้นที่นี้แล้ว มีความพึงพอใจในภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามที่คาดหวังไว้

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการได้รับบริการต่าง ๆ ในระหว่างท่องเที่ยว

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี
2. ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี
3. การบริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
4. การศึกษาฐานความรู้เชิงนิเวศบนเกาะภูกระแต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
5. การบริการด้านอาหารจากฝ่ายอาหาร-เครื่องดื่ม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
6. การบริการพาหนะนำเที่ยว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
7. การบริการให้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

8. ค่าบริการที่เรียกเก็บจากการให้บริการ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

9. ความสะอาด/ปลอดภัยของชุมชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

10. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามของชุมชน/บ้านเรือน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

11. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชมรม มากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ขยะ/ความสกปรกที่เกิดขึ้น
2. มลภาวะในแหล่งน้ำ
3. เสียงดังรบกวนความสงบ
4. การเหยียบย่ำต้นไม้และสิ่งมีชีวิต
5. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน
6. การตัดต้นไม้/กิ่งไม้
7. ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าของถิ่น
8. การพังทลายและการเสื่อมของดิน
9. ผู้หลอกลวงเกาะจับ
10. ความสวยงามในทัศนียภาพโดยรอบลดลง

นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 2 คณะเพื่อนนายสิบทหารบก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จำนวน 20 คน ในวันที่ 18 กันยายน 2551

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

1. ส่วนใหญ่เข้าใจและให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้ว่า เป็นการท่องเที่ยวเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว โดยให้เกิดความยั่งยืน

2. ทุกคนเป็นชายจำนวน 20 คน อายุใกล้เคียงกันระหว่าง 66 – 68 ปี

3. ทุกคนเป็นข้าราชการบำนาญ

4. ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ปริญญาตรี รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาตอนปลาย

5. ทั้งหมดเดินทางมาจาก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

6. ส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยว (เกาะภูกระแต) จากเพื่อน ซึ่งเป็นคณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูกระแต

7. ส่วนใหญ่เหตุผลหลักที่มาเที่ยว เนื่องจาก ความผูกพันทางจิตใจระหว่างเพื่อน

8. ทุกคนเห็นว่า เมื่อมาท่องเที่ยวในพื้นที่นี้แล้ว มีความพึงพอใจในภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามที่คาดหวังไว้

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการให้บริการต่าง ๆ ในระหว่างท่องเที่ยว

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี
2. ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี
3. การบริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
4. การศึกษาฐานความรู้เชิงนิเวศบนเกาะภูเก็ต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
5. การบริการด้านอาหารจากฝ่ายอาหาร-เครื่องดื่ม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
6. การบริการพาหนะนำเที่ยว (รถไถนาเดินตาม) ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
7. การบริการให้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
8. ค่าบริการที่เรียกเก็บจากการให้บริการ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
9. ความสะอาด/ปลอดภัยของชุมชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
10. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามของชุมชน/บ้านเรือน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก
11. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชุมชน มากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ขยะ/ความสกปรกที่เกิดขึ้น
2. มลภาวะในแหล่งน้ำ
3. เสียงดังรบกวนความสงบ
4. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน

นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 3 คณะเยาวชนโรงเรียนไร่ไผ่ประชาคม จำนวน 15 คน ในวันที่ 17 ตุลาคม 2551

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

1. ส่วนใหญ่เข้าใจและให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้ว่า เป็นการท่องเที่ยวเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว โดยให้เกิดความยั่งยืน
2. ส่วนใหญ่เป็นหญิงจำนวน 12 คน ส่วนน้อยเป็นชายจำนวน 3 คน อายุใกล้เคียงกันระหว่าง 15-17 ปี
3. ทุกคนเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. ทั้งหมดเดินทางมาจากโรงเรียนไร่ใต้ประชาคม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

5. ส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยว (เกาะกุกระแด) จากพี่เลี้ยงโครงการวิจัยท้องถิ่น

6. ส่วนใหญ่เหตุผลหลักที่มาเที่ยว เนื่องจาก ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

7. ทุกคนเห็นว่า เมื่อมาท่องเที่ยวในพื้นที่นี้แล้ว มีความพึงพอใจในภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามที่คาดหวังไว้

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการได้รับบริการต่าง ๆ ในระหว่างท่องเที่ยว

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี

2. ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดี

3. การบริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

4. การศึกษาฐานความรู้เชิงนิเวศบนเกาะกุกระแด ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

5. การบริการด้านอาหารจากฝ่ายอาหาร-เครื่องดื่ม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

6. การบริการพาหนะนำเที่ยว (รถไถนาเดินตาม) ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

7. การบริการให้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

8. ค่าบริการที่เรียกเก็บจากการให้บริการ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

9. ความสะอาด/ปลอดภัยของชุมชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

10. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามของชุมชน/บ้านเรือน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในระดับพอใจมาก

11. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชมรม มากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้

1.ขยะ/ความสกปรกที่เกิดขึ้น

2.เสียงดังรบกวนความสงบ

3. มลภาวะในแหล่งน้ำ

การใช้ประโยชน์จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวในการปรับปรุงการดำเนินงานในแต่ละครั้งจากนักท่องเที่ยวกลุ่มแรกจนกระทั่งถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มสุดท้าย (กลุ่มที่ 5)

มีการนำไปเสนอในการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและสมาชิกชมรมการท่องเที่ยวชุมชนเกาะภูเก็ต เพื่อให้ทุกคนร่วมกันพิจารณาหาหนทางในการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ดำเนินการดังนี้

(1) ฝ่ายมัคคุเทศก์ ปรับปรุงการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การใช้พืชสมุนไพร รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวัดหนองมะเกลือ และอดีตตำหนักที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าให้เป็นแนวทางเดียวกัน ในขณะเดียวกันควรให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (ป่าไม้) ของชุมชนเกาะภูเก็ตให้นักท่องเที่ยวทราบมากขึ้น

(2) ฝ่ายพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงและบำรุงเส้นทางเดินศึกษาฐานความรู้เชิงนิเวศให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ ในประเด็นของ ความสะอาดและความสะดวกของเส้นทาง ป้ายแนะนำเส้นทางเดินศึกษา จุดศึกษาความรู้เชิงนิเวศบนเส้นทาง

(3) ฝ่ายพาหนะและรักษาความปลอดภัย ปรับปรุงในประเด็นของความสะดวกสบายของพาหนะนำเที่ยวให้มากขึ้น และการให้บริการอย่างมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีและเป็นมืออาชีพมากขึ้น

(4) ฝ่ายที่พัก ปรับปรุงและบำรุงรักษาความสะอาดของห้องน้ำ/สุขา ของเจ้าของบ้านพักแบบโฮมสเตย์ และเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมกับนักท่องเที่ยวมากขึ้น

(5) ให้มีคณะกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน เพื่อเป็นผู้ประสานงานด้านความสะอาดของชมรมฯ และของชุมชน และให้เป็นแม่ข่ายในทุก ๆ ครั้งที่มีการรณรงค์รักษาความสะอาดและตกแต่งชุมชน

4.7 การประชุมองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

คณะกรรมการชมรมท่องเที่ยวเกาะภูเก็ตได้จัดให้มีการประชุมใหญ่ประจำปีของชมรมฯ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานครบรอบ 1 ปี และอีกทั้งยังเป็นการฉลองการตั้งชมรมฯ ครบรอบ 1 ปี ในวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551 การประชุมนี้ได้จัดขึ้น ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านหนองมะเกลือ ซึ่งเป็นการจัดในลักษณะทั้งประชุมและการเลี้ยงไปพร้อม ๆ กัน โดยมีคณะกรรมการและสมาชิกชมรมฯ เข้าร่วมประชุม 100 คน ซึ่งสรุปประเด็นจากการประชุมได้ดังนี้

1. ฝ่ายการเงินและบัญชี โดยเจ้าหน้าที่การเงินของชมรมฯ ได้รายงานสรุปสถานะการเงินของชมรมฯ ให้ที่ประชุมรับทราบ โดยแจ้งว่า จากการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีชุมชนเกาะภูเก็ตเป็นฐานในขวบปีที่ผ่านมา ชมรมฯ มีรายรับที่รวมทั้งค่าบริการและดอกเบี้ย

ธนาคารเป็นเงินทั้งสิ้น 101,160.75 บาท มีรายจ่ายทั้งสิ้น 70,000.00 บาท ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการต้อนรับนักท่องเที่ยวแต่ละครั้งทำให้เกิดกำไร 31,160.75 บาท โดยหักเข้า สมทบกองทุนประจำของชมรมฯ ร้อยละ 10 ตามข้อบังคับและระเบียบของชมรมฯ เป็นเงิน 3,116.08 บาท เหลือเป็นกำไรสุทธิ 28,044.67 บาท และยอดเงินทุนประจำของชมรมฯ เพิ่มขึ้นเป็น 54,216.08 บาท จึงได้มีการพูดคุยกันว่า จะทำอย่างไรกับเงินที่เป็นกำไรของชมรมฯ จำนวน 28,044.67 บาทนี้ หลังจากที่ได้มีการอภิปรายกันพอสมควร ที่ประชุมได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ทำการปันหุ้นคืนให้สมาชิก ซึ่งจากการคำนวณเงินกำไร 28,044.67 บาท หากด้วยจำนวนหุ้น 511 หุ้น ทำให้มีเงินปันผล 54.88 บาทต่อหุ้น ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่บอกว่าจะนำเงินที่ได้จากการปันผลเหล่านี้ไปเพิ่มเรือนหุ้นของตนต่อไป

2. ที่ประชุมได้พูดคุยกันถึงกระบวนการทำงานในรอบปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในด้านการจัดการการนำเที่ยวที่ทางชมรมฯ ค่อย ๆ สรุปรูปแบบได้และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องในแต่ละครั้งจนทำให้การจัดการการนำเที่ยวในครั้งหลัง ๆ มีความสะดวกคล่องตัว เพราะสมาชิกผู้ดำเนินการได้ร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของชมรมฯ และได้เริ่มมีความชำนาญในบทบาทหน้าที่ของตนส่งผลให้เกิดความประทับใจต่อนักท่องเที่ยวที่ได้เข้ามาสัมผัสการให้บริการของชมรมฯ เป็นอย่างมาก มีสมาชิกชมรมฯ หลายคนได้อภิปรายถึงผลแห่งความภูมิใจที่เกิดขึ้นในจิตใจของตนที่ได้เป็นสมาชิกและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมต่าง ๆ ของชมรมฯ นอกนั้นยังได้อ้างถึง ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมที่ชมรมฯ ทำให้เกิดขึ้นกับชุมชนเกาะภูเก็ต อาทิเช่น ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเรือนและสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตใจที่รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ที่ทำให้รู้สึกห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่นอกนั้นยังกล่าวว่า ชาวบ้านชุมชนเกาะภูเก็ตที่ยังรีรอไม่ได้สมัครเป็นสมาชิกชมรมฯ ตั้งแต่นั้น ก็คงจะเข้ามาเป็นสมาชิกกันไม่ช้า เพราะได้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า ชมรมฯ มีประโยชน์ต่อสมาชิกในชุมชนของตนจริง

3. ที่ประชุมยังได้พูดคุยกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของชมรมฯ ด้วยประเด็นปัญหาหลัก ๆ ที่ได้มีการเอ่ยถึง ได้แก่ ประเด็นการประสานงานในการบริหารจัดการชมรมฯ โดยเฉพาะการประสานงานกับบุคคลภายนอก ซึ่งสมาชิกชมรมฯ ยังไม่ถนัดและยังต้องพึ่งพาผู้วิจัยอยู่ต่อไป ประเด็นการประชาสัมพันธ์และการตลาด ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดของชมรมฯ เพราะชมรมฯ ยังไม่สามารถทำในเรื่องนี้ได้เอง ยังต้องพึ่งผู้วิจัย ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการของชมรมฯ มากเท่าที่ควร ซึ่งมีความเห็นออกมาว่าจะต้องทำการตลาดการท่องเที่ยว 3 แนวทางคือ(1) ผ่านสถาบันการศึกษาในภูมิภาคอีสาน (2) ผ่านองค์กรบริหารส่วนตำบลในภูมิภาคอีสาน และ(3) ผ่านบริษัทนำเที่ยวที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีและในภาคอีสาน ตลอดจนบริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพมหานครด้วย และได้ขอให้ผู้วิจัยเป็นผู้ช่วยดำเนินการให้ก่อน นอกนั้น ประเด็นในด้านเทคนิคการวางแผนงาน การติดตามผล และโดยเฉพาะการประเมินผลที่สมาชิกชมรมฯ ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ และจะต้องพึ่งพาผู้วิจัยให้เป็นผู้จัดอบรมให้กับชมรมฯ ในโอกาสต่อไป ในส่วนของกลุ่มสมาชิกชมรมฯ ที่เป็นภาคคุเทศก์ยังได้พูดถึงปัญหาเรื่อง

การใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งแม้ว่าพวกตนอาจจะพ้นวัยการเรียนรู้ไปแล้ว แต่ก็ยังอยากจะเรียนรู้เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อความหมายกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้บ้าง จึงอยากให้ผู้วิจัยได้เป็นตัวตั้งตัวตีจัดการเรื่องนี้ให้กับสมาชิกชมรมฯ ในโอกาสต่อ ๆ ไป เช่นเดียวกับกลุ่มมัคคุเทศก์ ทางฝ่ายอำนวยการก็อยากให้ผู้วิจัยได้ช่วยยกระดับความสามารถให้เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีได้รู้จักใช้เครื่องมือสำนักงานที่จำเป็น เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ภาพ 27 คณะกรรมการชมรมฯ ประชุมประจำปี

ตาราง 3 ตารางสรุปรายรับ – รายจ่ายในการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวของชมรมเที่ยวเลาะ

เกาะภูเก็ต ๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551

รายรับ	จำนวนเงิน (บาท)	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	ผลกำไร (บาท)	เงินทุน ประจำ
1. เงินระดมหุ้น 511 หุ้น ๆ ละ 100 บาท	51,100.00	(เหมาะจ่ายในแต่ละครั้ง)			51,100.00
2. นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 1	4,500.00	- ค่าอาหาร-เครื่องดื่ม			
3. นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 2	3,750.00	- ค่าพาหนะนำเที่ยว			
4. นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 3	2,750.00	- ค่าตอบแทน			
5. นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 4	5,500.00	มัคคุเทศก์			
6. นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ 5	5,500.00	- ค่านักแสดงพื้นบ้าน			
7. รายได้จากการจำหน่ายของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว	26,400.00	- ค่ารถรับจ้างซื้อวัสดุ			
8. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	1,660.75	- ค่าจ้างแม่ครัว			
		- ค่าจ้างประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญ			
		- ค่าจ้างประกอบพิธีศาลปู่ตา			
		- ค่าจ้างทำพานบายศรี	16,900.00		
		- ค่าจ้างผู้ฝึกสอนการแสดง	17,600.00		
			35,500.00		
รวม	101,160.75		70,000.00	31,160.75	
		หักร้อยละ 10 นำเข้ากองทุนชมรมฯ			3,116.08
		คงเหลือ		28,044.67	54,216.08

หมายเหตุ: เงินปันผลประจำปีต่อหุ้น = $28,044.67 / 511 = 54.88$ บาทต่อหุ้น

4.8 การดำเนินการศึกษารับฟังความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

นอกจากจะได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของชมรมฯ ด้วยเครื่องมือทางสังคมศาสตร์แล้ว ในด้านการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participatory observation) ในตลอดช่วง 1 ปีของการดำเนินงานของชมรมฯ จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมผัสพูดคุย และสังเกตการณ์ชาวบ้านทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกชมรมฯ เพื่อทราบถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว และสามารถรวบรวมประเด็นความคิดเห็นของประชาชนได้ดังนี้

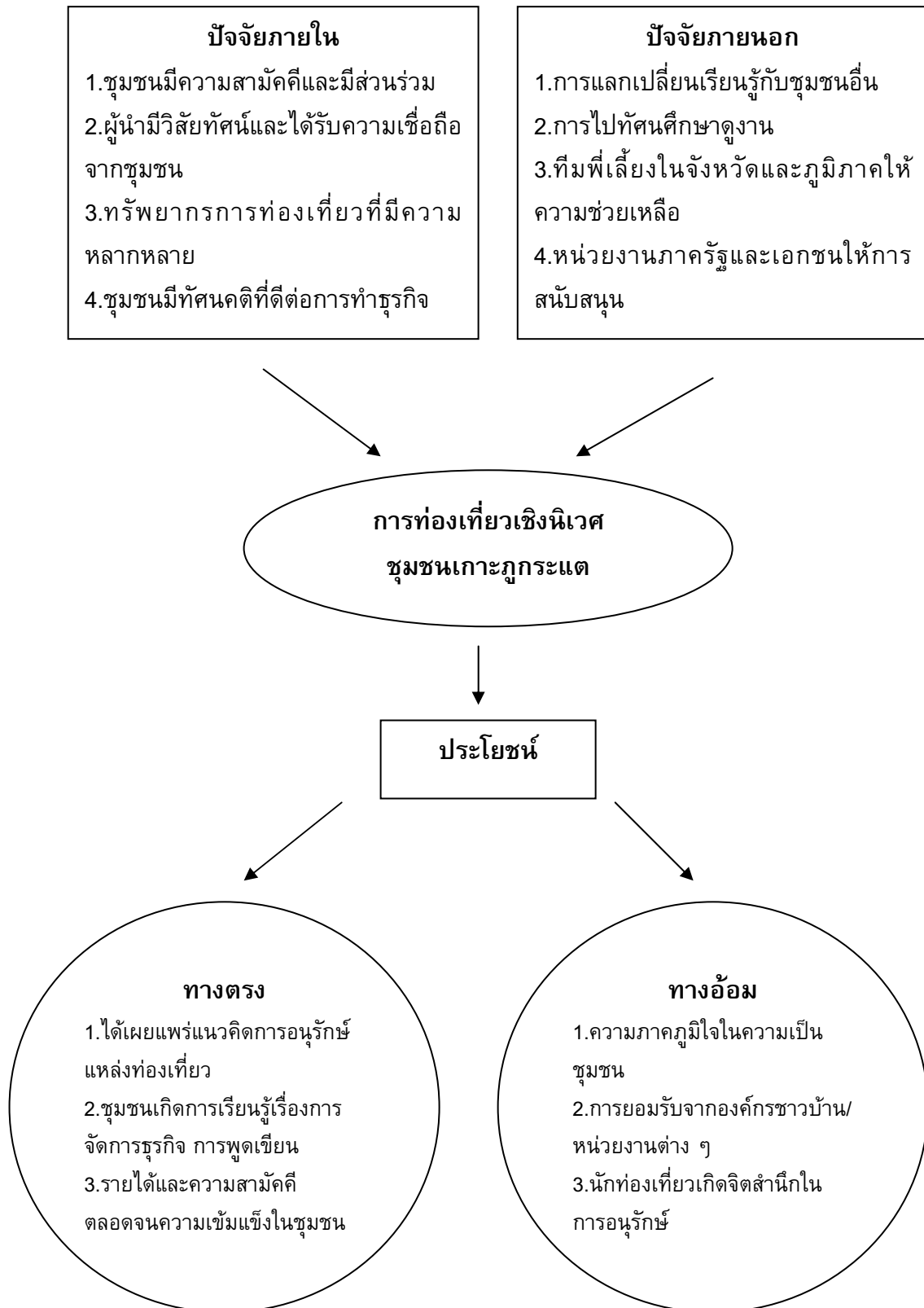
1. โอกาสที่ชาวบ้านจะสร้างรายได้เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย แม้จะไม่ใช่ว่ารายได้ใหญ่ แต่ก็มีโอกาสที่จะทำได้อย่างต่อเนื่อง ถ้ามีนักท่องเที่ยวเข้ามาอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น สิ่งที่เห็นว่าเกิดขึ้นเพราะชมรมฯ ก็เป็นเรื่องของโอกาสนี้เอง ซึ่งสามารถพัฒนาไปได้อีกมาก

2. ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเรือนเปลี่ยนแปลงในทางดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และยิ่งกว่านั้น การรณรงค์ของโครงการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชมรมฯ ได้ส่งผลของการร่วมมือร่วมใจกันของชาวบ้านทุกฝ่าย ซึ่งก็เป็นผลที่เกิดขึ้นอีกด้านหนึ่งจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

3. ชาวบ้านหลายคนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมฯ ก็อยากจะสมัครเป็นสมาชิก เพราะได้เห็นว่าจะได้รับเงินปันผล ซึ่งจากตัวอย่างของการปันผลกำไรของชมรมฯ ที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่าลงทุนในการซื้อหรือเพิ่มเรือนหุ่นของชมรมฯ ดีกว่าฝากเงินไว้กับธนาคารมาก โดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำเช่นนี้ แต่อย่างไรก็ตาม อีกหลายคนยังรีรออยู่ต่อไป เพราะยังไม่แน่ใจว่าชมรมฯ จะจัดการเรื่องการตลาดท่องเที่ยวได้หรือไม่ นอกจากนั้น ยังมีข้อจำกัดในเรื่องเพดานหุ่นที่ไม่สามารถมีได้ไม่เกิน 50 หุ่น ๆ ละ 100 บาท นับว่าเป็นการลงทุนที่น้อยเกินไป เมื่อเทียบกับการลงทุนธุรกิจหรือฝากเงินไว้กับธนาคาร

4.9 สิ่งที่ค้นพบจากงานวิจัย

จากการศึกษา ทดลองปฏิบัติพบรูปธรรมในพื้นที่ มีทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกหลายประการที่เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงกัน นำไปสู่ความสำเร็จในการหารูปแบบและแนวทางการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะภูเก็ตของชุมชนบ้านโตนดประติษฐ์ ชุมชนบ้านหนองมะเกลือ และชุมชนบ้านโนนกลาง ตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

แผนภูมิ 5 สิ่งที่ได้จากการวิจัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินกิจกรรมในโครงการวิจัย เรื่อง “รูปแบบและแนวทางการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะภูเก็ต ของชุมชนบ้านโตนดประติษฐ์ ชุมชนบ้านหนองมะเกลือ และชุมชนบ้านโนนกลาง ตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี” เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ภายใต้กรอบแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอันเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะภูเก็ตและศักยภาพของชุมชนในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) เพื่อศึกษาและพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการและดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะภูเก็ต และ 3) เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน หลังจากกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ดำเนินการไปสักระยะเวลาหนึ่ง จากการเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ ศึกษาดูงาน รวมทั้งการทดลองปฏิบัติของคณะผู้วิจัยและอาสาสมัครจำนวน 23 คน ตลอดจนชาวบ้านในชุมชนเกาะภูเก็ต สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. **ศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะภูเก็ตและศักยภาพของชุมชนในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** พบว่า มีความหลากหลายทางด้านชีวภาพต่าง ๆ ซึ่งผ่านการประเมินความเป็นไปได้เบื้องต้นที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งใหม่ได้ และมีแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนในบริเวณใกล้เคียงกันที่มีศักยภาพ ส่วนศักยภาพของชุมชนในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า มีผู้มีความรู้ ความชำนาญในการใช้ประโยชน์จากป่า มีความพร้อมเพรียงของชุมชน มีทีมงานที่มีความหลากหลาย มีความเป็นเจ้าของร่วมกันจากการเรียนรู้กระบวนการทำงานและทุกคนได้มีส่วนร่วมทุกกระบวนการ มีแกนนำที่มีศักยภาพและมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน

2. **รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการและดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะภูเก็ต** ดำเนินการโดย “ชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต” ซึ่งรวมตัวกันขึ้นมาจากตัวแทนทั้ง 3 ชุมชน โดยมีคณะกรรมการชมรม ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ อีก 5 ฝ่ายด้วยกัน ทำหน้าที่บริหารจัดการชมรมการท่องเที่ยว มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 129 ราย มีการระดมทุนจากสมาชิกเป็นทุนเรือนหุ้น เริ่มดำเนินการตั้งแต่ 1 มกราคม 2551 เป็นต้นมา มีการจ่ายเงินปันผลตอบแทนสมาชิกจากผลกำไรประจำปี มีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ อาทิ การอบรมการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และสื่อความหมาย การจัดทำบัญชีเพื่อการท่องเที่ยว การศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านชะชอม และอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ การเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวและยานพาหนะ การจัดทำฐานความรู้เชิงนิเวศบนเกาะภูเก็ต เป็นต้น เพื่อให้บริการการท่องเที่ยวแก่

นักท่องเที่ยว ซึ่งหลังจากนั้นได้มีนักท่องเที่ยวจากกลุ่มต่าง ๆ เข้ามาใช้บริการจำนวน 5 กลุ่มด้วยกัน ทำให้ทีมวิจัย อาสาสมัคร ชุมชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคณะกรรมการชมรมเที่ยวเกาะภูเก็ต/สมาชิชมรม ได้มีประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเองและสามารถทราบถึงข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการได้รับบริการต่าง ๆ ในระหว่างท่องเที่ยว รวมทั้งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชมรมมากที่สุดเรียงตามลำดับ เพื่อที่จะนำมาแก้ไขเพิ่มเติมในสิ่งที่เห็นว่าทางชมรมสามารถปรับเปลี่ยนได้ อันจะทำให้การดำเนินงานของชมรมเป็นไปอย่างถูกทิศทางมากยิ่งขึ้น

3. **ผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน** หลังจากกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ดำเนินการไปสักระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ชุมชนมีความพึงพอใจมากจนถึงมากที่สุดต่อผลที่เกิดขึ้นกับชุมชนของตนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยมีโอกาสสร้างรายได้มากขึ้น โดยถือว่าเป็นเพียงรายได้เสริมเท่านั้น มีความพึงพอใจที่ได้มีโอกาสพบเพื่อนใหม่ ๆ และสร้างมิตรภาพกับนักท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ชุมชนก็ดีขึ้น มีความภูมิใจในคุณค่าและวัฒนธรรมของตน และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าและธรรมชาติมากขึ้น

ตาราง 4 ผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะภูเก็ต

ด้าน	ผลกระทบทางบวก	ผลกระทบทางลบ
1. ด้านเศรษฐกิจ-สังคม	-ประชาชนมีความภูมิใจในทรัพยากรที่มีอยู่ -วิถีชีวิตท้องถิ่นจะได้ถ่ายทอดสู่สังคม -มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น -ลดการอพยพไปต่างถิ่น -ประชาชนมีความสุขในการดำรงชีวิต -มีการรวมกลุ่มอย่างเป็นปึกแผ่น -ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น -เกิดการจ้างงานในท้องถิ่น -ความริเริ่มในด้านวัตถุมากขึ้น -เกิดกองทุนการพัฒนาชุมชน	-ประชาชนย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่น -ชุมชนขาดรายได้ -กลุ่มเดียวได้รับผลประโยชน์ -คนยากจนเดือดร้อน -เศรษฐกิจตกต่ำ
2. ด้านวัฒนธรรม	-เกิดการอนุรักษ์ประเพณีเช่น ทำบุญบั้งไฟ, งานสงกรานต์, บุญกันหลอนพระเวสสันดร, แข่งเรือลอยกระทง -ประชาชนมีความสุขในการสืบสานประเพณี -เกิดการรวมกลุ่มสร้างสรรค์มากขึ้น -ร่วมมือร่วมใจฝ่าฟันแต่สิ่งดี ๆ	-มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมดั้งเดิม -เปลี่ยนแปลงแนวคิดในทัศนคติที่เป็นลบ -รับอารยธรรมทางตะวันตกมาเผยแพร่มาก -ลืมเหตุการณ์ต่างๆ ที่พ่อแม่ได้สืบสานมา -ไม่เคารพผู้สูงอายุ -ขาดคุณธรรม
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	-จัดมลภาวะในเรื่องขยะมูลฝอย -มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบมากขึ้น -น้ำรอบๆ เกาะภูเก็ตจะสะอาดขึ้น -ชุมชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนมากขึ้น -ชุมชนมีการปลูกป่าและรักษาแหล่งน้ำสาธารณะให้สะอาดขึ้น	-ทำให้เกิดความสกปรก -อันตรายเกิดจากรากต้นไม้ไถ่น้ำ -อาจเกิดการขาดความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ธรรมชาติ -มีปัญหาเรื่องขยะจากนักท่องเที่ยว

5.2 อภิปรายผล

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการในระยะที่ 1 นี้ทำให้เกิดองค์กร/กลุ่มขึ้นมาดำเนินการคือ ชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต ขึ้นมาดำเนินการบริหารการท่องเที่ยวของชุมชน โดยได้มาจากแนวทางที่ชุมชนและทีมวิจัยร่วมกันคิดค้นขึ้นมาจากการศึกษาฐานและการเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนซึ่งเริ่มจากกลุ่มแกนนำของชุมชนขนาดเล็กที่เป็นตัวแทนของชุมชนทั้งหมดก่อน เพื่อที่จะได้ขยายตัวให้ครอบคลุมชุมชนส่วนใหญ่ต่อไป และได้ทราบศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน อันได้แก่ เกาะภูเก็ต วัฒนธรรมมะเกลือ โครงการส่งและบำรุงรักษาน้ำโดมน้อย อดีตตำหนักที่ประทับสมเด็จพระยา กลุ่มทอผ้ากบับพื้นบ้านสุขสบาย เป็นต้น นอกจากนั้นยังได้ทราบศักยภาพของชุมชนในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยตนเอง ซึ่งสามารถตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของโครงการวิจัยที่มุ่งศึกษาศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะภูเก็ต และศักยภาพของชุมชนในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการในระยะที่ 2 นี้ทำให้ได้รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการและดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะภูเก็ต โดยจัดตั้งเป็นชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต โดยเปิดรับสมาชิกจากชุมชนและภายนอก มีการระดมทุนจากสมาชิกโดยออกเป็นหุ้นๆ ละ 100 บาท ในระยะแรกตั้งชมรมมีสมาชิกทั้งสิ้น 129 ราย มีทุนเรือนหุ้นจำนวน 51,100 บาท มีโครงสร้างคณะกรรมการดำเนินการที่ได้มาจากการเลือกตั้งเป็น 6 ฝ่ายด้วยกัน ได้แก่ (1) ฝ่ายอำนวยการ (2) ฝ่ายต้อนรับ การแสดง ประชาสัมพันธ์ และการตลาด (3) ฝ่ายมัคคุเทศก์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (4) ฝ่ายการเงินและบัญชี (5) ฝ่ายอาหาร-เครื่องดื่ม ที่พัก และจำหน่ายของที่ระลึก และ (6) ฝ่ายพาหนะและรักษาความปลอดภัย นอกจากนั้นยังได้รูปแบบรายการนำเที่ยวที่ทางชมรมและชุมชนช่วยกันคิดขึ้นตามศักยภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ออกเป็น 3 รูปแบบในอัตราที่แตกต่างกันคือ (1) แบบครึ่งวัน (2) แบบเช้า-เย็นกลับ และ (3) แบบพักค้างแรม 1 คืน นอกจากนั้นยังมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของชมรมในการปฏิบัติสำหรับสมาชิกและนักท่องเที่ยวตลอดจนการแบ่งปันผลประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในรอบระยะเวลา 1 ปีเป็นเงินปันผลแก่มวลสมาชิกอีกด้วย ซึ่งสามารถตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของโครงการวิจัยที่มุ่งศึกษาและพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการและดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะภูเก็ตได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการในระยะที่ 3 นี้ทำให้เกิดความมั่นใจในการให้บริการการท่องเที่ยวของคณะกรรมการชมรมและสมาชิกจนตกผลึกกลายเป็นรูปแบบการดำเนินการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และชุมชน นอกจากนั้นยังได้ทราบผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน หลังจากกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ดำเนินไปสักระยะเวลาหนึ่ง (1 ปี) โดยจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ และจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของทีม

วิจัย และจากการช่วยกันคิดร่วมกันของคณะกรรมการชมรมทำให้พบว่า ชุมชนมีโอกาสสร้างรายได้มากขึ้น มีความพึงพอใจที่ได้มีโอกาสพบเพื่อนใหม่ ๆ และสร้างมิตรภาพกับนักท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ชุมชนก็ดีขึ้น มีความภูมิใจในคุณค่าและวัฒนธรรมของตน และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าและธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งสามารถตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของโครงการวิจัยที่มุ่งศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน หลังจากกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ดำเนินไปสักระยะเวลาหนึ่ง ได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง

5.3 สิ่งที่ชุมชนและทีมวิจัยได้เรียนรู้และเกิดการเปลี่ยนแปลงจากกระบวนการวิจัย

1. ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน

กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมด ทำให้ส่งผลต่อชุมชนที่เกี่ยวข้อง ดังภาพรวมต่อไปนี้

1. ได้ร่วมกันสร้างกฎระเบียบการท่องเที่ยวของชุมชนที่นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามเมื่อมาท่องเที่ยวในชุมชน
2. มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล และทำกิจกรรมงานวิจัยมากขึ้น
3. ชุมชนเห็นความสำคัญของป่าธรรมชาติในเกาะภูเก็ต อยากปลูกต้นไม้เพิ่มเติมในป่าธรรมชาติมากขึ้น
4. ได้ร่วมสร้างรูปแบบการใช้ประโยชน์จากป่าธรรมชาติอย่างยั่งยืน
5. ชุมชนเริ่มเข้าใจงานวิจัยมากขึ้นว่ามีประโยชน์ต่อชุมชนของตนเอง และอยากให้งานวิจัยเรื่องอื่น ที่จะสามารถแก้ปัญหาของชุมชนอีก โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่เป็นปัญหาหลัก
6. ชุมชนมีพัฒนาการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เช่น กระบวนการวิธีการนำเสนอข้อมูลของป่าป่าธรรมชาติในเกาะภูเก็ต สำหรับฐานความรู้เชิงนิเวศต่าง ๆ การต้อนรับนักท่องเที่ยว ฯลฯ
7. มีความสามัคคี เข้มแข็ง ร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นหัวใจของการทำงานวิจัยอย่างมีส่วนร่วม
8. ได้รู้จักคำว่าวิจัยและให้ความสำคัญกับงานวิจัยมากขึ้น เนื่องจากในอดีตจะทำกิจกรรมต่าง ๆ แบบลองผิด ลองถูก ไม่มีขั้นตอนกระบวนการ แต่งานวิจัยทำให้รู้ว่า การที่จะค้นหาความจริงสิ่งที่ถูกต้องมีวิธีการทำอย่างไร มีการทดลองพิสูจน์จนแน่ใจจึงนำมาปฏิบัติ
9. ชาวบ้านได้เรียนรู้บริบทของชุมชนของตัวเองอย่างละเอียดจากงานวิจัย โดยเฉพาะกลุ่มอาสาสมัครซึ่งเป็นทีมจดบันทึกและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในชุมชนและป่าธรรมชาติในชุมชนของตน
10. ชาวบ้านกล้าพูดและกล้านำเสนอความคิดเห็นของตนต่อที่ประชุมมากขึ้น

11. ได้เกิดกลุ่มทำงานชาวบ้าน ซึ่งบางคนไม่เคยสนใจที่จะทำงานส่วนรวมเกิดขึ้นมากมาย
12. เยาวชนในหมู่บ้านเกิดความกระตือรือร้นและสนใจที่จะเข้าร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก โดยการขอให้มีการฝึกอบรมมัคคุเทศก์และพยายามท่องเที่ยวบรรยายตามฐานต่าง ๆ รวมทั้งการฝึกฝนค้นคว้าจากหนังสือเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นมัคคุเทศก์
13. ได้เห็นความร่วมมือจากโรงเรียนโนนกลางวิทยาคม และ อบต. โนนกลาง ตลอดจนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนท้องถิ่นที่ให้ความสนใจในการที่จะผลักดันและต่อยอดโครงการให้เป็นที่รู้จักและดำเนินงานไปได้อย่างยั่งยืน โดยการมีโครงการที่จะสนับสนุนงบประมาณในส่วนให้โรงเรียนในชุมชนได้มีโอกาสเดินป่าธรรมชาติที่เกาะภูกระแตเพื่อศึกษาฐานความรู้เชิงนิเวศ และมีงบประมาณสนับสนุนในการโฆษณาประชาสัมพันธ์กิจกรรมของชมรมเที่ยวเกาะภูกระแตให้เป็นที่รู้จักแก่สาธารณชนมากยิ่งขึ้น
14. ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนอื่น ที่เป็นนักท่องเที่ยวทดลอง
15. ได้มีโอกาสได้หันกลับมาวิเคราะห์ตัวเอง วิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนเพื่อเสริมจุดอ่อนและรักษาจุดแข็งของตัวเองไว้
16. เกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในชุมชนจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ หากไม่มีการวางแผนและศึกษาอย่างรอบคอบ

2. ผลที่เกิดขึ้นกับทีมวิจัย

1. เกิดการนำความแตกต่างของแต่ละบุคคล แต่ละความคิดมาแลกเปลี่ยนและพัฒนาเป็นความรู้ใหม่
2. งานวิจัยสามารถขยายผลทางความคิดและเนื้อหาออกสู่ประเด็นอื่น ๆ ได้ เช่น ขณะทำงานวิจัยเรื่องการท่องเที่ยว ทีมวิจัยบางส่วนก็จะอยากให้นำการท่องเที่ยวป่าธรรมชาติในเกาะภูกระแตและองค์ความรู้ที่ค้นพบเข้าไปสอนและทำกิจกรรมกับเด็กนักเรียน จึงอยากจะรู้ว่าจะนำเข้าไปอย่างไรจึงจะได้ผลในเรื่องของการสร้างจิตสำนึกของการรักและหวงแหนป่าธรรมชาติของชุมชน
3. ทำให้การทำงานรู้จักการวางแผนและสรุปงานในแต่ละกิจกรรม เห็นประโยชน์และนำมาแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป
4. เห็นความสำคัญของการฝึกความอดทน อดกลั้น เมื่อมีการวิพากษ์วิจารณ์ที่ไม่ถูกใจ เน้นการแลกเปลี่ยน ไม่ใช่เวทีโต้ว่าทักกัน
5. เกิดการเรียนรู้และเป็นโอกาสให้ได้ทำงานที่ฝึกเป็นวิชาการผสมกันไปกับการปฏิบัติการ

6. เชื้อมันและทำให้เกิดความคาดหวังภูมิใจในเนื้องานที่ทำว่าจะไม่เป็นขยะทางวิชาการ เป็นงานวิจัยที่สามารถนำออกไปใช้ได้ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย

7. ได้มีโอกาสค้นพบศักยภาพของชาวบ้านหลายคนที่มีความสามารถและความรู้ในพื้นที่ในเรื่องการทำงานวิจัย

8. ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมวิจัยอื่น

9. คิดอย่างเป็นระบบมีเหตุมีผล

10. เกิดความสามัคคีกันในกลุ่มของทีมวิจัย ทุกคนมีความสุขในการทำงาน

11. เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ที่ได้มีส่วนในการพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง

12. ได้เรียนรู้วิธีการในการจัดอบรมจากวิทยากรภายนอก สามารถนำมาปรับใช้ในการทำงาน

13. มีความภาคภูมิใจที่ได้นำความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยไปถ่ายทอดให้ทีมวิจัยรุ่นใหม่ และคนที่สนใจ

14. ได้รับความร่วมมือในเรื่องการจัดทำเอกสารจากครู อาจารย์ ในโรงเรียนบ้านโดมประดิษฐ์ และโรงเรียนโนนกลางวิทยาคม

15. ได้มีส่วนร่วมในการทำงานวิจัย

16. มีความรู้สึกห่วงแหน และเห็นความสำคัญในการดูแลรักษาป่าธรรมชาติในชุมชนมากขึ้น

17. มีความสนุกสนานในการทำงาน

18. ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานร่วมกัน

19. ได้ทบทวน และพัฒนา การคิด การเขียน การอ่าน ของตนเอง

20. ได้ไปศึกษาดูงานในพื้นที่อื่น

21. ได้เรียนรู้วิธีการ และกระบวนการจัดกิจกรรมในชุมชน

22. ได้รู้จักว่าก่อนการทำงานทุกครั้งจะต้องมีการวางแผนการทำงานก่อน

3. ผลที่เกิดด้านเนื้อหาการวิจัย

1. ผลการทดลองและปฏิบัติจริงในการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ คณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะภูกระแต ตามลำดับเนื้อหา กับนักท่องเที่ยวทดลองและ นักท่องเที่ยวจริงทั้ง 5 กลุ่ม ทำให้ทีมวิจัย อาสาสมัคร ชุมชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคณะกรรมการ ชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูกระแต/สมาชิกชมรม ได้ทราบถึงข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของ นักท่องเที่ยว ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการได้รับ บริการต่าง ๆ ในระหว่างท่องเที่ยว รวมทั้งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชมรมมากที่สุดเรียงตามลำดับ เพื่อที่จะสามารถนำมาแก้ไขเพิ่มเติมในสิ่งที่เห็นว่าทาง ชมรมสามารถปรับเปลี่ยนได้ อันจะทำให้การดำเนินการได้อย่างถูกต้องทิศทางมากขึ้น

2. บทเรียนร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและคณะกรรมการชมรม เกี่ยวกับ ผลการแสดงความเห็นอย่างอิสระต่อการทดลองดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของคณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต ตามลำดับเนื้อหา กับนักท่องเที่ยวทดลองและนักท่องเที่ยวจริงทั้ง 5 กลุ่ม ทำให้ทีมวิจัย อาสาสมัคร ชุมชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต/สมาชิกชมรม ได้ทราบถึงปัญหาหรือจุดบกพร่องที่ควรแก้ไขในส่วนของการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อันที่จะหนุนเสริมให้การจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวของชุมชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. เนื้อหาของการอบรมความเป็นผู้ประกอบการ ความรู้พื้นฐานในการบริหารธุรกิจ และการตลาดสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน แก่คณะกรรมการชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต ทำให้เกิดความรู้ และทักษะ ตลอดจนประสบการณ์ในการเป็นผู้ประกอบการใหม่สำหรับธุรกิจชุมชนที่ถูกต้องต่อไป

4. ผลการศึกษาดูงานการเป็นมัคคุเทศก์ และนักสื่อความหมายธรรมชาติ ณ อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ สำหรับฝ่ายมัคคุเทศก์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต ทำให้เกิดความรู้ และประสบการณ์จริง และกล้าที่จะนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของตน

5. เนื้อหาของอบรมการจัดทำบัญชีที่จำเป็นสำหรับฝ่ายการเงินและบัญชีของชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต ทำให้เกิดความรู้ และทักษะ ตลอดจนประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีที่จำเป็นสำหรับการดำเนินกิจการของชมรมอย่างมืออาชีพต่อไปในอนาคต

6. ผลของการซักซ้อมการดำเนินงานจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวของชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ตก่อนการปฏิบัติการจริง ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและมีความพร้อมอย่างเต็มเปี่ยมในการให้บริการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวของชมรม แก่นักท่องเที่ยวที่จะตามมาในอนาคตต่อไปได้อย่างมั่นใจ

7. เนื้อหาของแนวทางและวิธีการระดมเงินทุน สำหรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมของชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต ทำให้สามารถกำหนดแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมของชมรมในการระดมเงินทุน สำหรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมของชมรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดความสามัคคีร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่อง การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดอุบลราชธานี บนเส้นทางที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ เช่น ชุมชนเกาะภูเก็ต – ชุมชนบ้านหาด – ชุมชนบ้านชะจอม – ชุมชนบ้านผาชัน เป็นต้น เพื่อสร้างพันธมิตรทางการท่องเที่ยวอันเหนียวแน่น จนสามารถเชื่อมร้อยให้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เชื่อมโยงกันและเกิดความหลากหลายจนกลายเป็นจุดขายของการท่องเที่ยวที่น่าสนใจในอีสานใต้ขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ควรทำการวิจัยเรื่อง การสร้างตลาดนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากว่า ชุมชนยังขาดศักยภาพในการทำการตลาด กอปรด้วยการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังไม่เป็นที่ยอมรับในมาตรฐานจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ประกอบการการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งหากสามารถทำได้ก็จะเป็นการขยายรูปแบบธุรกิจที่ยังคงดำรงในใจของชุมชนท่องเที่ยวในอีสานใต้ได้อย่างดี

3. ควรพัฒนาเยาวชนในหมู่บ้านให้มีความสามารถเป็นยุวมัคคุเทศก์ที่มีความสามารถในการถ่ายทอดและทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ตามแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถเป็นตัวตายตัวแทนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่เป็นผู้ใหญ่ได้

4. ควรผลักดันให้โรงเรียน ครู นักวิชาการจากภายนอก ตลอดจนนักวิชาการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในท้องถิ่น ร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยอาศัยภูมิปัญญาจากผู้รู้ในชุมชน ให้สามารถสานต่อกับหลักสูตรในสถานศึกษาปัจจุบันได้อย่างสอดคล้อง และเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนได้เป็นอย่างดี

5. ควรจัดให้มีการสร้างทายาททางการวิจัยท้องถิ่นให้กับแกนนำชุมชน ตลอดจนชาวบ้านที่มีความสนใจที่จะเป็นนักวิจัยชาวบ้านในรุ่นต่อ ๆ ไป เพื่อให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนเกาะภูกระแตสามารถยืนหยัดต่อไปได้อย่างยั่งยืน โดยอาจจะต้องอาศัยความร่วมมือจากนักวิชาการจากภายนอก หน่วยงานที่ส่งเสริมการวิจัยท้องถิ่น เพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชนในด้านวิชาการ เช่น ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล ความรู้เรื่องการทำหัตถกรรมจากวัสดุในท้องถิ่น ความรู้เรื่องระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้จะทำให้มีองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นในชุมชนได้

บรรณานุกรม

- กชกร ชินะวงศ์. 2543. “อัตลักษณ์ท้องถิ่นกับกลไกการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”.
วารสารงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: ปีที่ 3 (ฉบับที่ 2).
มีนาคม – เมษายน 2543. (13-15).
- กาญจนา แก้วเทพ. 2538. เครื่องมือทำงานแนววัฒนธรรมชุมชน. กรุงเทพฯ: สมา
คาทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- กาญจนา ทองทั่ว และคณะ. 2546. รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านวังอ้อ
ตำบลหัวดอน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์).
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540. รายงานขั้นสุดท้าย การดำเนินการเพื่อกำหนด
นโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทย.
- กิตติชัย เจริญชัย. 2548. แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด และศักยภาพการ
ท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมชนบท(โฮมสเตย์) บ้านชะยอม ตำบลนาโพธิ์กลาง
อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. ขอนแก่น: รายงานการศึกษาคีรีบรรณวิทยาท,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิตติพงษ์ ประชุมแดง. 2533. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม จากการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวต่อชาวบ้านคูเต่า ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี.
มหาสารคาม: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โครงการส่งและบำรุงรักษาน้ำโดมน้อย. 2548. “แผนงานหลักการบริหารและแก้ไขปัญหาภ
ยธรรมชาติของกรมชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย
สำนักชลประทานที่ 7”. ศูนย์ผลิตเอกสารเผยแพร่. (จุลสาร). อุบลราชธานี.
- จิตศักดิ์ พุ่มจระ และคณะ. 2550. การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการ
อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (รายงาน
วิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จีระวัฒน์ ญาณโสภณ. 2543. “การตลาดกลยุทธ์สู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.”
วารสารงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (ปีที่ 3.
ฉบับที่ 2 เดือนมีนาคม-เมษายน) หน้า 9-12.
- ชมพูนุท โมราชาติ และคณะ. 2547. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สองชั้น อำเภอ
ตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี ทางเลือกใหม่ของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สร้างสรรค์. (รายงานการวิจัย). อุบลราชธานี: คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. 2533. **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นนทยา อิทธิชินบัญชร. 2549. **การประกอบธุรกิจชุมชน**. ศรีสะเกษ: คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- นิคม จารุมณี. 2536. **การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮาส์.
- นิฐริน ไฉ้พันธ์. 2546. **ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี**. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นำชัย ทนุผล. 2538. “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”. **วารสารส่งเสริมและพัฒนากเกษตร**. ปีที่ 7. ฉบับที่ 3. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บัณฑิตยสถาน. 2538. **พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2540. “ข้อควรพิจารณาในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”. **จุลสารการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน) หน้า 9-11.
- เบญจวรรณ นาราสัจ. 2543. “ธุรกิจชุมชน: ก้าวต่อไปของการพัฒนา”. **วารสารศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. (ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน - มิถุนายน 2543).ขอนแก่น: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปวิวรรต สมนึก. 2548. **การศึกษาความต้องการมัคคุเทศก์นำเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ณ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี**. อุบลราชธานี: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. 2542. **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พจนา สวนศรี. 2546. **คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. กรุงเทพฯ: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
- มนัส สุวรรณ. 2538. **นิเวศวิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เรวัต สิงห์เรือง และคณะ. 2549. **โครงการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแก่งสะพือแบบมีส่วนร่วมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วัฒนพงศ์ ภัทรสุขเกษม และคณะ. 2545. **การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับชุมชนหมู่บ้านห้วยซ้าย ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย**. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค.

- วันชัย อัครทิวทอง. 2549. ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านวังแคนคำ
อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. ขอนแก่น: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีระพล ทองมา. 2545. เอกสารคำสอน พท. 460 การจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ. เชียงใหม่: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สดใส สร้างไสรก และคณะ. 2544. โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อหารูปแบบและ
แนวทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของพื้นที่ป่าดงนาทาม อำเภอ
โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2540. องค์การชุมชน กลไกเพื่อแก้ปัญหา
และพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2540. รายงานขั้นสุดท้าย
โครงการการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ
เสนอต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กองบริการที่ปรึกษา ศูนย์
วิชาการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2548. คู่มือการจัดการ การท่องเที่ยวชุมชนและ
บ้านพักแบบโฮมสเตย์. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.
- สายรุ้ง ดินโคกสูง. 2549. การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน: กรณีศึกษาหาดขบา ตำบล
ขบา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. ขอนแก่น: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. 2548. โครงการศึกษาและกำหนดดัชนีชี้วัด
มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. (รายงานฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ:
สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2545. ชุดวิชาการวิจัยชุมชน.
กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สินธุ์ สโรบล. 2546. การท่องเที่ยวโดยชุมชน: แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ.
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. เชียงใหม่: วนิดา เพรส.
- _____. 2547. การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย.
- อคิน รพีพัฒน์. 2529. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและ
วัฒนธรรมไทย”. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์
ศึกษานโยบายสาธารณะสุข.

- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนกลาง. 2550. “เอกสารแนะนำผลงานรอบปีของ อบต. โนนกลาง”. โรงพิมพ์องค์การบริหารส่วนตำบลโนนกลาง. (จุลสาร).
- อมรวิชัย นาคธรรม และดวงแก้ว จันทร์สระแก้ว. 2541. การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม: ข้อคิด แนวทาง และประสบการณ์ของ ผศ. ดร.อลิศรา ชูชาติ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยนโยบายการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. 2538. วัฒนธรรมกับการพัฒนา: มิติของพลังที่สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- Buckley, R. 1993. **Research Report of 1993 International Centre for Ecotourism Research.** Australia: Gold Coast.
- Leksakundilok, A. 2004. **Community Participation in Ecotourism Development in Thailand.** Dissertation, Australia: University of Sydney.
- Oxford University. 1992. **Oxford Learner’s Pocket Dictionary with illustration.** United Kingdom: Oxford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายละเอียดของกิจกรรมการท่องเที่ยวของชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูเก็ต

ประวัติความเป็นมาของวัดหนองมะเกลือ

เจ้าอาวาสวัดหนองมะเกลือองค์ปัจจุบันชื่อ พระอธิการทองดี ผาสุกโก เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 อายุได้ 66 พรรษา เริ่มแรกท่านได้จำพรรษาอยู่ที่บ้านหนองไผ่ ต่อมานางภานได้อุปถัมภ์ ถากวัดบ้านหนองไผ่ ตำบลดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี แต่สถานที่คับแคบเลยย้ายมาที่ใหม่ซึ่งเป็นผืนนาของเจ้าอาวาสเอง ได้สร้างวิหารและศาลาการเปรียญ การก่อสร้างอยู่ในขั้น 60 % ยังไม่แล้วเสร็จ เมื่อปี พ.ศ. 2531 เกียรติศัพท์ของท่านเป็นเกจิอาจารย์ ท่านมีขีดความสามารถในการเจริญมนต์ และทำคนที่ถูกคุณไสยต่าง ๆ

ลักษณะเด่นของวัดหนองมะเกลือ จะมีโบสถ์ที่เป็นรูปทรงโดม ประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องสีต่าง ๆ ภายในโบสถ์จะมี พระประธานทำด้วยปูนปั้น เคลือบด้วยทองสัมฤทธิ์ในปางสมาธิ รายล้อมด้วยพระสาวกของพระพุทธเจ้าคือ พระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะ ซึ่งประเพณีของชาวพุทธนิยมถวายความเคารพ เพื่อความเป็นสิริมงคลด้วยการกราบไหว้ขอพร ก่อนที่จะกระทำการกิจประจำวันต่าง ๆ

ประวัติความเป็นมาของการทอผ้ากบบัว

บ้านสุขสบาย หมู่ที่ 7 ตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 โดยมีผู้ริเริ่มตั้งเป็นกลุ่มทอผ้า จำนวน 6 คน คือ

1. นางสาว	ศิริแก้ว
2. นางสาวบุรณ	พูลมาก

3. นางคำมี	รักษ์พงษ์
4. นางกองศรี	คำเป้า
5. นางแพง	สายสมบัติ
6. นางสาว้อย	นนท์ศิริ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความสามัคคีในกลุ่มบ้านสุขสบายให้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม
2. เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ลดการใช้จ่ายในการดำรงชีวิต
3. เพื่อสร้างความอบอุ่นในครอบครัว
4. เพื่อสร้างสรรค์งาน มีการออกแบบลวดลายสีสัน
5. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีการทอผ้าพื้นเมือง

เป้าหมาย

1. รับสมาชิกกลุ่มทอผ้า ที่มีความสนใจไม่น้อยกว่า 20 ครอบครัว
2. ผลิตรองเท้าไหม ผ้าฝ้าย และผ้ากบับ ลายทั่วไปเดือนละไม่น้อยกว่า 120 ถึง 200 เมตร
3. จำหน่ายผ้าไหม ผ้ากบับ เดือนละไม่น้อยกว่า 80 ถึง 140 เมตร
4. สมาชิกในกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นคนละ 2,500 บาท ถึง 3,000 บาทต่อเดือน

การระดมทุน ทุนละ 100 บาท ก็ทอผ้ามีทั้งหมด 12 หลัง งบประมาณจัดทำได้รับการสนับสนุนดังนี้

1. สงเคราะห์อำเภอสรินทร 20,000 บาท
2. อบต.โนนกลาง 100,000 บาท

ประวัติผ้ากบับ ผลงานนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบลายผ้ากบับ ไหมกบับ ผ้าแพร ผ้าโสร่ง และผ้าอื่น ๆ ผสมผสานกับแฟชั่นรุ่นใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังเป็นเอกลักษณ์ของชาวอุบลราชธานี และเป็นการอนุรักษ์ของคนรุ่นหลังได้รู้จักและสืบทอดต่อไป

ผ้ากบับเป็นชื่อผ้าในวรรณกรรมโบราณอีสาน ซึ่งไม่ทราบหรือพบในปัจจุบันแล้ว สีของผ้ากบับหรือสีกลีบบัว ซึ่งไล่อ่อนแก่จาก ขาว ชมพู เทา เขียว น้ำตาล ชื่อผ้ากบับมีความหมายและเหมาะสมกับชื่อจังหวัดอุบลราชธานี อาจทอด้วยผ้าฝ้ายหรือผ้าไหม ประกอบด้วยเส้นยืนย้อมอย่างน้อยสองสี เป็นริ้วตามลักษณะ “ซิ่นทิว” ซึ่งมีความนิยมแพร่หลายแถบอุบลราชธานี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังทอพุ่งด้วยไหมสีมับไม (ไหมปั่นเกลียวหางกระรอก) มัดหมี่ และขีด

ผ้ากบับ (จก) คือ ผ้าพื้นทิวหรือผ้ากบับเพิ่มการจกลายเป็นลวดลายกระจุกดาว (บางครั้งเรียกเกาสาดดาว) อาจจกเป็นบางส่วนหรือกระจายทั่วทั้งผืนผ้าเพื่อสืบทอด “ซิ่นหัวจกดาว” อันเป็นลักษณะเฉพาะของผ้าซิ่นเมืองอุบล ผ้ากบับ (จก) เหมาะที่จะใช้ในพิธีหรือโอกาสสำคัญ

ผ้ากาบบัว (คำ) คือ ผ้าทอยก บางครั้ง เรียก ขิดด้วยไหมคำ (ดินทอง) อาจสอดแทรกด้วยไหมเงินหรือไหมสีต่าง ๆ ต้องใช้ความประณีตในการทออย่างสูง

ปัญหาการดำเนินงาน

1. ต้องการให้ตลาดจำหน่ายให้
2. ผ้าทอแล้วไม่ได้ขาย
3. อยากจะให้ออกแบบลายต่าง ๆ ให้ทันสมัยให้ประชาชนนิยมใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ราคาจำหน่าย

ผ้าสำเร็จรูปชนิด 2 เมตร ราคาผืนละ 240 บาท ผ้าพันคอ ราคาผืนละ 50 บาท

ขั้นตอนการทอผ้ากาบบัว

1. สมาชิกทุกคน มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม โดยมีระยะเวลายาวนาน ได้ผลผลิตเส้นไหมตลอดปีไม่น้อยกว่า 3-5 กิโลกรัม
2. ชี้อเส้นไหม เส้นด้ายจากเกษตรกรใกล้เคียง และท้องถิ่น
3. นำเส้นไหมมาทำการฟอกไหม (ฆ่าไหม) โดยใช้ด่างฟอกไหม เพื่อให้เส้นไหมนุ่มเหนียว (ในกรณีเส้นด้ายไม่มีขั้นตอนนี้)
4. นำเส้นไหมที่ได้ไปย้อมสีให้ได้ตามต้องการ
5. การมัดหมี่ให้ได้ลวดลายตามที่ต้องการ
6. สำหรับเส้นไหมที่ต้องการทำเส้นไหมยืน ให้นำไปขึ้นใส่หลัก เพื่อให้ได้ความยาวตามที่ต้องการ
7. สำหรับเส้นไหมที่จะทอให้นำไปปั่นใส่หลอด
8. นำเส้นไหมที่นำไปปั่นแล้วมาสืบใส่พืมในกี่แต่ละตัว
9. ทอผ้าให้ได้ลวดลาย
10. เก็บผลผลิตไปวัดความยาว นำออกจำหน่ายตามที่ท้องตลาดสั่งจองหรือต้องการ

ประวัติการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย เป็นโครงการอเนกประสงค์ที่มีผลประโยชน์ทางด้านการผลิตกระแสไฟฟ้า การชลประทานป้องกันอุทกภัยและการเพาะพันธุ์ปลา คณะรัฐมนตรีได้มีอนุมัติให้ดำเนินการได้เมื่อ 7 มิถุนายน 2510 โดยมอบหมายให้การพลังงานแห่งชาติก่อสร้างเขื่อนสิรินธร ซึ่งเป็นเขื่อนหินทิ้งปิดกั้นลำโดมน้อยบริเวณน้ำตกแซน้อย ต.ช่องเม็ก อ.สิรินธร ตรงเขตติดต่อกับ อ.โขงเจียม ก่อนจะไหลลงสู่ม่าน้ำมูลเพียง 14 กิโลเมตร เขื่อนแห่งนี้สามารถเก็บกักน้ำได้สูงสุด 1,966.47 ล้านลูกบาศก์เมตร ใช้ประโยชน์ในการผลิตกระแสไฟฟ้า และเพื่อการชลประทานในพื้นที่ 183,044 ไร่

จากการที่เขื่อนสิรินธรตั้งอยู่เกือบตอนปลายของลำโดมน้อย และพื้นที่ใต้เขื่อนเป็นพื้นที่แคบ ๆ ที่มีความลาดชันแตกต่างกันมาก สามารถทำการเพาะปลูกได้เฉพาะลำน้ำเป็นบางแห่งเท่านั้น แต่มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการชลประทานซึ่งคุ่มค่าลงทุนและผลตอบแทนอยู่ทางตอน

เหนือของเขื่อนด้านทิศตะวันตกของอ่างเก็บน้ำ มีระดับพื้นที่ที่สูงกว่าระดับน้ำเก็บกัก ดังนั้น กรมชลประทาน จึงได้พิจารณาเป็นโครงการสูบน้ำด้วยกระแสไฟฟ้า เพื่อสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำ เขื่อนสิรินธรส่งให้แก่พื้นที่เพาะปลูกที่อยู่สองฝั่งของลำห้วยกว้าง โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้าง ระบบชลประทานเมื่อ พ.ศ. 2511 และแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2527 รวมระยะเวลาก่อสร้าง 16 ปี ค่าลงทุนทั้งสิ้น 672 ล้านบาท

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย มีหัวงานตั้งอยู่ที่บ้านโนนจันทร์ ตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักชลประทานที่ 7 อยู่ทางฝั่งขวาของอ่างเก็บน้ำเขื่อนสิรินธร โรงสูบน้ำด้วยไฟฟ้ามีขนาดกว้าง 8.80 เมตร ยาว 57.60 เมตร จำนวน เครื่องสูบน้ำ 10 เครื่อง ขนาดเครื่อง 2.25 – 2.75 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เครื่องสูบน้ำขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 36 นิ้ว ขับด้วยมอเตอร์ขนาด 350 แรงม้า จำนวน 8 เครื่อง และขนาดมอเตอร์ 400 แรงม้า จำนวน 2 เครื่อง

ประวัติอดีตตำหนักที่ประทับของสมเด็จพระเจ้า

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือที่ชาวไทยเรียกกันว่า “สมเด็จพระเจ้า” จนติดปาก เป็นพระมารดาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ทรงเป็นนักสังคมสงเคราะห์และนักพัฒนาที่เป็นเยี่ยงอย่างคนหนึ่งของเมืองไทย ขณะนี้ท่านได้เสด็จสวรรคตไปแล้ว แต่ในช่วงที่ท่านยังมีพระชนม์ชีพอยู่ ท่านได้อุทิศตนสมกับเป็นมารดาของในหลวงของชาวไทยอย่างยิ่งใหญ่นานัปการ โดยหนึ่งในกิจกรรมของพระองค์ท่านคือ การที่สมเด็จพระเจ้าได้มาตรวจงานตามพระราชดำรัส ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่เป็นประจำ หลังจากทรงงานในแต่ละพื้นที่ ท่านจะเสด็จมาพักแรม ณ ตำหนักที่ประทับแห่งนี้ ในการเสด็จเยี่ยมเยียนแต่ละครั้งท่านจะปลูกต้นไม้หลากหลายชนิด อาทิเช่น ต้นปาล์ม ต้นมะม่วง และแต่ละต้นจะติดป้ายบอกปี พ.ศ.ที่ปลูก ชนิดของพันธุ์ไม้อะไรๆ ตลอดจนพระนามของพระองค์ท่านไว้ด้วย นับได้ว่าเป็นตำหนักประวัติศาสตร์ที่กรมชลประทานสงวนรักษาไว้ เพื่อไว้ให้บุคคลสำคัญได้มาใช้เป็นที่พักผ่อน เนื่องจากมีอยู่ติดกับอ่างเก็บน้ำเขื่อนสิรินธร และมีทัศนียภาพที่สง่างามรื่นเริง

ฐานความรู้เชิงนิเวศ

ฐานความรู้ที่ 1 แผนที่สังเขป

ฐานที่ 1 ที่ท่านยืนอยู่ตรงนี้ เป็นสถานีแผนที่สังเขป คือ ภาพวาดที่แสดงให้ท่านได้เห็นเป็นแบบคร่าว ๆ เท่านั้น หลักการทำแผนที่สังเขปมีอยู่ด้วยกัน 5 ข้อดังนี้ คือ

1. กำหนดหัวลูกศรชี้ไปทางทิศเหนือจริง หรือทิศเหนือแผนที่

2. กำหนดเส้นทาง ระยะทางด้วยสีน้ำตาลหรือสีแดงก็ได้

3. ส่วนที่เป็นป่าไม้ ต้นไม้ ใช้สีเขียว

4. ส่วนที่เป็นน้ำ ใช้สีน้ำเงิน

5. สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น ก็กำหนดเป็นรูปต่าง ๆ เช่น สำนักสงฆ์

หรือที่พัก เป็นต้น

ความมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้ที่ได้เข้ามาในพื้นที่นี้ได้รับรู้รับทราบ เพื่อเป็นการทราบล่วงหน้าว่าขณะนี้ในพื้นที่นี้มีอะไรบ้าง มีสิ่งที่จะให้เกี่ยวข้องตรงไหนบ้าง

ประโยชน์

1. นักศึกษา นักทัศนอาจร และนักท่องเที่ยว จะได้รับความรู้ในพื้นที่นี้ไม่มากนักน้อย
2. ได้รับความสะดวกสบายในการใช้สถานที่
3. เปิดโอกาสมาพักผ่อนหย่อนใจ ใช้วิถีชีวิตแบบชาวชนบท
4. หาประสบการณ์จากการสัมผัสกับชีวิตความเป็นอยู่ของภูมิอากาศแห่งนี้
5. ได้ชิมรสอาหาร กุ้ง ปลา พืชผักที่หาได้จากภูมิประเทศแห่งนี้
6. ได้พักผ่อนหย่อนใจ คลายเครียดจากการทำธุรกิจประจำวัน
7. เพลิดเพลินจากการสูดอากาศบริสุทธิ์ริมเขื่อนสิรินธร
8. ได้รู้จักเส้นทางเดินป่าในรอบ ๆ เกาะภูกระแต เป็นการออกกำลังกายเพื่อเสริมสุขภาพ

ฐานความรู้ที่ 2 ฐานการดำรงชีพในป่า

สวัสดีครับ สถานที่นี้เป็นฐานที่ 2 การดำรงชีพในป่า สำหรับการดำรงชีพในป่า มีความจำเป็นทุกชีวิตไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ เพราะคนเราจะต้องดำรงชีวิตจากปัจจัย 4 คือ ที่อยู่ อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และอาหารการกิน ในยามปกติก็ไม่มีปัญหา แต่ถ้าพวกท่านได้พลัดตกไปอยู่ในป่าในสภาพที่ไม่มีอะไรจะรับประทานเลย ท่านจะอย่างไรจึงจะเอาชีวิตรอดมาจากพื้นที่นั้น ๆ ได้

กระผม พ.ต.วรวีทย์ จิตรจันทร์ อดีต อาจารย์โรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ จ.ลพบุรี (ค่ายเอราวัณ) ขอเรียนชี้แจงเพื่อกรุณาทราบดังนี้

มนุษย์เราย่อมมีการเดินทาง ในระยะใกล้และระยะไกลไปได้ 3 ทาง คือ ทางอากาศ ทางบก และทางเรือ หากท่านได้เกิดอุบัติเหตุแต่รอดชีวิตได้ อยู่ในป่า ท่านจะช่วยตัวท่านเองได้อย่างไร หลัก 8 ประการนี้ให้ท่านได้รับรู้หรือศึกษาบ้างแล้ว ท่านอาจเอาตัวรอดได้ก่อนที่หน่วยกู้ภัยจะมาช่วยทัน ดังนั้น หลัก 8 ประการมีดังนี้

1. ศึกษาสถานการณ์	size up the situation
2. อย่าใจร้อนจะเสียการ	undue hash make wash
3. พยายามจดจำที่อยู่ขณะนี้ท่านอยู่ ณ ที่ใด	remember that where you are
4. ระงับความกลัว อย่าตื่นเต้น	vanish fear and panic
5. รู้จักประดิษฐ์เครื่องมือดักสัตว์	improvise
6. รักชีวิตอย่าทอดอาลัย	value living
7. ทำตัวให้เหมือนกับคนพื้นเมือง	act like the nation
8. ศึกษาให้รอบรู้จนเกิดความเคยชิน	learn basic skill

ในประเทศไทยแบ่งป่าออกเป็น 4 ชนิดด้วยกัน คือ ป่าละเมาะ ป่าโปร่ง ป่าดงดิบ และป่าชายเลน ส่วนพืชแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ พืชกินได้ พืชสมุนไพร พืชมีพิษ และพืชแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กินต้น กินหัว กินใบ กินผล และเห็ด ส่วนพืชมีพิษแบ่งได้เป็น 3 ทางได้แก่ พืชทางผิวหนัง พืชทางเดินอาหาร และพืชทางโลหิต

การนอนในขณะที่อยู่ป่า ดังนี้ นอนบนต้นไม้ นอนบนพื้นดิน นอนในถ้ำ
 การหาน้ำดื่ม มาจากต้นกล้วยป่า ต้นไม้ มาจากเถาวัลย์ และมาจากแสงอาทิตย์
 การยังชีพ หรือ การดำรงชีวิตขณะที่อยู่ป่า ทำได้โดย การสร้างเครื่องมือดักสัตว์
 และการถนอมอาหารรวมถึงการประกอบอาหาร

สรุป การดำรงชีวิตอยู่ในป่าได้นาน ๆ ต้องอาศัยหลัก 4 โอ คือ

1. สังเกตพวกสัตว์ และนกกิน observe animal can eat
 2. ถ้าไม่แน่ใจใช้วิธีชิม ordering
 3. ทำอาหารให้สุกเสียก่อนจึงรับประทาน on fire before eat
 4. เมื่อมีการเบื่อเมา ให้รู้จักเอาพิษออกจากร่างกาย out of body
- หรือ จำง่าย ๆ คือ สังเกตสัตว์ จัดแบ่งส่วน กวนให้สุก จุกเสียดเมามาให้ออก

ฐานความรู้ที่ 3 ฐานเถาวัลย์

เถาวัลย์ (เครือไม้) เป็นเถาเล็ก ๆ ค่อยปีนป่าย อาศัยมือเกาะไปกับต้นไม้เลื้อยขึ้นไป
 จากพื้นดิน บางเถาก็เลื้อยวนไปวนมารอบ ๆ ต้นไม้ เถาวัลย์เกิดจากหัวหรือเหง้าที่ฝังอยู่ใต้
 ดิน มักจะเป็นพืชล้มลุก บางโอกาสเกิดขึ้นจากเมล็ดพืชที่หล่นลงในดิน ถ้าได้รับความชุ่มชื้นก็
 จะงอกงามขึ้นมามองเห็นในฤดูฝน เถาวัลย์ที่ปรากฏในฐานนี้ก็มี เถาจาน เถาเครือน้ำ เถา
 ลิ่นแฮด เถาม่วย และเถาผลิผ่วน เป็นต้น

ประโยชน์

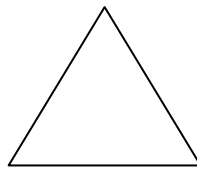
เถาวัลย์บางชนิด เกษตรกรนำไปทำเชือก เช่น เถาคันทุง ชาวนานำไปพันเป็นเชือก
 ประกอบคันไถ นำควายมาเทียมไถนา เถาวัลย์บางชนิดเป็นสมุนไพร นำมาปรุงเป็นยาแก้
 โรคต่าง ๆ ได้ เถาเครือน้ำ มีประโยชน์สำหรับดื่มเวลากระหายน้ำ (จะได้สาริตให้ชมต่อไป)
 และเถาวัลย์บางชนิดเป็นพืชที่ขนของมัน เช่น เถาดำแย (หมาม่วย) เป็นต้น

ฐานความรู้ที่ 4 ฐานที่ปัก ผกค. (ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์)

ในอดีตที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เกิดสงครามเย็นขึ้น ในแถบทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกิดมีลัทธิคอมมิวนิสต์ขึ้น โดยมีประชาชนกลุ่มหนึ่ง ๆ ได้ ผักไฟในลัทธินี้โดยได้แผ่ขยายเป็นวงกว้าง ซึ่งครูบา อาจารย์ ได้นำลัทธิคอมมิวนิสต์ไป เผยแพร่กับกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้เผยแพร่ศาสนาซึ่งเห็นแตกต่างกับรัฐบาล จึงได้ รวมตัวเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ขึ้น โดยอาศัยเงื่อนไขของรัฐบาลคอยโจมตี ปลุกระดมมวลชนให้เกลียด ชังรัฐบาลในสมัยนั้น โดยชี้หน้าว่ารัฐบาลทหารมาฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์ เมืองโดมเป็นจุด ล่อแหลมที่ผู้ก่อการร้ายเข้ามาปลุกระดมมวลชนได้ง่าย จากขบวนการคอมมิวนิสต์ จำนวน 2 คน คือ นายสฤติข และ นายพนมฯ นายพนมเป็นคนสัญชาติญวน พูดได้หลายภาษา ได้มา ปลุกระดมมวลชนโดยปฏิบัติการจิตวิทยากับชุมชน 4 หมู่บ้าน คือ บ้านปากโดม บ้านหลุบ ไหล่ บ้านโนนกลาง และบ้านโนนคูณ โครงสร้างของคอมมิวนิสต์ มีดังนี้

พรรค

แนวร่วม

กองกำลัง

พรรค คือ ผู้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

แนวร่วม คือ กลุ่มชนที่ได้ปลุกระดมไว้แต่ละหมู่บ้าน

กองกำลัง คือ กำลังพลส่วนหนึ่งที่ได้เข้าไปฝึกอาวุธ และฝึกยุทธวิธีจนครบการฝึก แล้วถืออาวุธคอยเคลื่อนไหว คอยคุ้มกันกองกำลังที่เป็นแนวร่วม คอยหาข่าวการเคลื่อนไหวของ รัฐบาล ผู้ใดกดขี่ข่มเหงรังแกประชาชน ถ้ากองกำลังรู้เข้าก็หาโอกาสไปทำลายเสีย เพื่อแสดง ประสิทธิภาพให้ชาวบ้านถื่นนั้นได้มีความหวาดกลัวอิทธิพลของ ผกค.

สรุป

ผกก.จะเคลื่อนไหวในพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองเข้าไปไม่ถึง จะยึดภูมิประเทศที่เป็นฐานที่มั่น เช่น ภูกระแต ภูมิประเทศสูงเด่น เห็นไกล ขยายผล ไม่มีเส้นทางเข้าออก ยากต่อการกวาดล้างของรัฐบาล ผกก.เปรียบเสมือนปลา ชาวประชาเปรียบเสมือนน้ำ ปลาจะต้องอาศัยน้ำ

ฐานความรู้ที่ 5 ฐานไก่ป่า (wild fowl) – กระแต (chip munk)

ฐานนี้เป็นฐานเกี่ยวกับไก่ป่า และกระแต ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้ (ชี้ให้ดูรูป)

ไก่ป่า เป็นไก่ที่มีความปราดเปรียว มีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา เพราะในป่าจะมีศัตรูอยู่รอบด้าน ใครเผลอเมื่อใดก็ตกเป็นเหยื่อทันที ศัตรูของไก่ คือ อีเห็น แมวป่า เสือดาว และมนุษย์เราเอง ส่วนกระแตก็เช่นเดียวกัน สำหรับการกินอาหาร ไก่ป่าจะคุ้ยเขี่ยหากินปลวก มด บนพื้นดิน การนอนจะนอนบนต้นไม้ การเข้าที่พักนอกส่วนมากจะเป็นเวลามืดค่ำเพื่อหลบซ่อนตัวไม่ให้คนพบเห็น ไก่ป่ามักจะอยู่เป็นคู่ ๆ ส่วนมากตัวผู้จะเป็นผู้เรียกตัวเมียมาหาเอง การวางไข่มักจะวางไข่ตามป่ารกทึบ หรือมีใบตองแห้งมาก ๆ อาจวางไข่ที่จอมปลวกที่มีใบไม้แห้งกองรวมกันอยู่ ไก่ป่าจะไข่ 10 – 15 ฟองก็จะกกฟักเองประมาณ 1 เดือนก็จะแตกออกมาจากเปลือกไข่ รุ่งออกมาหาอาหารกินกับแม่ไก่ ต่อสู้กับศัตรู ศัตรูของลูกไก่คือ อีเหี้ยว อีกา จะคอยจ้องจับไปกิน

ส่วนกระแต มีรูปร่างลักษณะของกระแต คล้าย ๆ กับกระรอก แต่ตัวเล็กกว่า มีสีน้ำตาล และเป็นชื่อของเกาะภูเขากระแตด้วยจะอาศัยในโพรงไม้ต้นไม้สูงใหญ่ ในเวลากลางวัน ตอนเช้า ๆ จะหาโพรงไม้อยู่ชั่วคราว หากพบเห็นศัตรูก็จะวิ่งหนีเข้าโพรงไม้หรือวิ่งขึ้นต้นไม้ใหญ่ ๆ หลบซ่อนตัวอยู่ที่กิ่งไม้ หากมีคนขับไล่ก็จะหาที่หลบซ่อนไปเรื่อย ๆ ถ้าเจอโพรงไม้หรือถ้ำหินก็จะเข้าหลบซ่อนทันที ไม่ค่อยจะได้พบกระแตเท่าไร มีชาวบ้านนำกระแตมาปล่อยเพื่อแพร่พันธุ์ที่เกาะภูเขากระแตจำนวน 10 ตัว ในช่วงกลางวัน สังเกตจากการส่งเสียงร้อง และไก่อ่าก็เช่นกัน และบอกนักท่องเที่ยวว่า วันนี้ใครเอ๋ยจะโชคดีได้เห็นไก่อ่า และกระแต จะให้รางวัลด้วยการร้องเพลงให้ฟัง เป็นต้น

สรุป ในพื้นที่เกาะภูเขากระแต จะมีไก่อ่าประมาณ 100 – 200 ตัว แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่นอนกับปามะม่วง ในป่าดิบ และนอนใกล้ ๆ กับสำนักสงฆ์ ส่วนกระแต จะอาศัยอยู่ที่ต้นไม้ของสำนักสงฆ์นั่นเอง บางโอกาสก็ออกไปหากินผลไม้ เช่น ลูกข่อย ลูกตาไก่อ่ากวาว และลูกเล็บเหยี่ยว เป็นต้น

ภาคผนวก ข
รูปภาพประชาสัมพันธ์เกาะภูเก็ต

ทัศนียภาพของเกาะภูเก็ต

บริเวณเกาะภูเก็ต

รอบเกาะภูเก็ต

ป้ายต้อนรับเกาะภูกระแต

พระอาทิตย์อัสดงที่เกาะภูกระแต

แพนักท่องเที่ยวของชมรมเที่ยวเลาะเกาะภูกระแต